

תוכן העניינים

4	דוח הדירקטוריון
36	סקירת ההנהלה
40	הצהרות המנהל הכללי והחשבונאית הראשית
43	סקירת רואי החשבון המבקרים
44	תמצית דוחות כספיים

דוח הדירקטוריון

ביום 13 בנובמבר 2007 החליט הדירקטוריון של יובנק בע"מ לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2007.

הדוחות הכספיים ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים.

התפתחויות הכלכליות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007

נתוני הרבעון השלישי של שנת 2007 מצביעים על אפשרות להאטה קלה בקצב הצמיחה של המשק. אומדן הצמיחה של התמ"ג לשנת 2007 שפירסמה הלמ"ס עומד על 5.2%, לעומת צמיחה בשיעור של 5.1% שהיתה בשנת 2006. למרות סימני ההאטה הקלה, כפי שנראה מהמדד המשולב למצב המשק לרבעון השלישי, נתוני סחר החוץ ומגמת התפתחות הייצור התעשייתי, תחזיות הצמיחה של המשק לשנת 2008 נמצאות ברמה סבירה למדי – 4.0%-4.5%, שמשמעותן המשך הגידול של התוצר לנפש גם בשנה הבאה ובקצב מהיר יותר מהצמיחה בגוש המדינות המפותחות.

תחזיות הצמיחה של הכלכלה העולמית לשנה הבאה אינן נמוכות משמעותית, לפחות בשלב זה, מאומדני הצמיחה לשנת 2007. בכלכלת ארה"ב המדובר בקצב צמיחה דומה בשנים 2007-2008 – כ-2% בכל אחת משתי השנים. הנחת העבודה הנוכחית של החזאים הכלכליים בעולם היא, שמשבר האשראי בארה"ב ובמיוחד בשוק המשכנתאות יביאו להאטה מסויימת בקצב הצמיחה, אך לא האטה משמעותית.

הצמיחה במשק הישראלי בשנת 2007 מאוזנת למדי. יצוא הסחורות והשירותים ממשיך לגדול בקצב מניח את הדעת של כ-6.6%, אף מהיר במקצת מהקצב ששרר בשנת 2006 – 4.9%. במקביל, הצריכה הפרטית צפויה לגדול השנה בקצב של 5.5% לעומת 4.8% בשנת 2006. גם בהשקעות בנכסים הקבועים יש קצב גידול דומה של 6.4%, שמשמעותו הבעת אמון מצד המשקיעים בהמשך המגמות החיוביות במשק הישראלי בשנה-שנתיים הקרובות. ענף הבנייה עדיין מפגר בקצב התפתחותו ביחס למשק כולו ובשנת 2007 ההשקעות בבניה צפויות לגדול בכ-4.0% לעומת גידול של 1.8% בלבד בשנת 2006.

גל הצמיחה הפוקד את המשק מאז שנת 2003, שונה מגלי הצמיחה שפקדו את המשק בעבר. זוהי צמיחה שאינה גוררת בעקבותיה גידול בגרעון במאזן התשלומים ואינה נשענת על גל עליה וצמיחה מהירה בענף הבניה. כן מתלווה הפעם לצמיחה ירידה בגרעון בתקציב המדינה. בשנת 2007 ממשיך לשרור עודף בחשבון השוטף במאזן תשלומים והגרעון בתקציב נמוך מאוד, פחות מ-1% מהתוצר, והוא נמוך מהגרעון שתוכנן לשנת 2007. הגרעון הנמוך מהצפוי נובע מהגידול מעבר לתחזית המקורית בגביית מסים ובמקביל, עמידה בתקציב בצד ההוצאות.

דוח הדירקטוריון

שנות הצמיחה גם הביאו לשיפור ניכר ברווחיות המגזר העסקי. זאת, בהתבסס על שיעורי גידול מהירים בפיריון לעומת שיעורי גידול מתונים יחסית של השכר הריאלי, שהביאו בסך הכל לירידה מתמשכת ובשיעורים ניכרים של עלות העבודה ליחידת תוצר. צמיחה המתבססת על שיעורי פיריון חיוביים ומתמשכים מחזקת את המשכיות מגמות הצמיחה במשק. הגידול המתון יחסית בשכר כניראה קשור עם שיעור האבטלה הגבוה יחסית שעדיין שורר במשק – כ- 7.8% מכוח העבודה האזרחי לעומת 8.4% בשנת 2006. בארה"ב שיעור האבטלה הוא קצת יותר מ- 4% מכוח העבודה. האבטלה מתרכזת בעיקר אצל העובדים ברמות ההשכלה הנמוכות.

האינפלציה בשנת 2007 אמורה להגיע לרמה של כ- 2% לעומת אינפלציה שלילית של 0.1% בשנת 2006. ההאצה באינפלציה השנה נובעת ממגמת עליה במחירי הדירות במונחי דולר, עליה המשקפת גידול בביקוש לדירות, במיוחד באזורים המבוקשים. מעבר למחירי הדירות, שבמשך מספר שנים משכו את מדד המחירים כלפי מטה, אין סימנים לאינפלציה מקומית הנובעת מעודפי ביקוש במשק ומעט האינפלציה השוררת במשק נובעת מהתייקרות הנפט וסחורות אחרות בעולם.

ריבית בנק ישראל היתה עד חודש יולי האחרון במגמת ירידה, על רקע האינפלציה הנמוכה ויטוף השקל. הריבית הגיעה לרמה של 3.50%, ב- 1.75 נקודות האחוז פחות מריבית הפד ששררה באותה תקופה. כניראה, שפער ריביות חיובי גדול זה, שהוא חסר תקדים במשק הישראלי, השפיע והביא בחודשים מאי-יולי לפיחות מהיר יחסית של השקל, תוך חשש להאצה באינפלציה מעבר לגבול ה- 3%. בנק ישראל שב והעלה את הריבית בהדרגה ל- 4.0% ומעט מאוחר יותר גם ירדה הריבית בארה"ב ב- 0.5 נקודות האחוז, כך שפער הריביות החיובי הצטמצם תוך זמן קצר בחצי, תוך חזרה למצב של התחזקות השקל והחלשות הדולר. נראה, שהמצב של ריבית נמוכה יותר בישראל לעומת ארה"ב משקף את מצבי שני המשקים – גירעון במאזן התשלומים בארה"ב ועודף במאזן התשלומים בישראל והוא נוצר בהשפעת כוחות כלכליים אמיתיים ולא כתוצאה מהתערבות ממשלות או בנקים מרכזיים בנעשה בשווקים הפיננסיים.

דוח הדירקטוריון

רווח ורווחיות

הרווח הנקי מפעולות רגילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 הסתכם ב- 60.2 מיליוני ש"ח, לעומת 52.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 14.9%.

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 הסתכם ב- 60.2 מיליוני ש"ח, לעומת 58.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 2.2%.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2006 נרשם **רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס** בסך של 6.5 מיליוני ש"ח - ראה מידע מפורט בנספח ה' לדוחות הכספיים.

הרווח הנקי והרווח הנקי מפעולות רגילות ברבעון השלישי של שנת 2007 הסתכם ב- 23.1 מיליוני ש"ח לעומת 14.8 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 56.1%.

הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 ב- 93.8 מיליוני ש"ח לעומת 83.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 12.5%. העליה נובעת בעיקרה מגידול של 12.4% ברווח מפעולות מימון (10.6 מיליוני ש"ח) ומגידול של 6.9% בהכנסות תפעוליות ואחרות (7.1 מיליוני ש"ח). עליה זו קוזזה בחלקה על ידי מעבר מהכנסה להוצאה בגין חובות מסופקים (2.3 מיליוני ש"ח) וגידול של 4.7% בהוצאות תפעוליות ואחרות (5.0 מיליוני ש"ח). פרוט ההשפעות הנ"ל מופיע בניתוח הכנסות והוצאות בהמשך.

הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בתשעת הראשונים של שנת 2007 ב- 33.6 מיליוני ש"ח והיוותה 35.8% מהרווח ברוטו, לעומת הפרשה בסך 31.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, אשר היוותה 38.2% מהרווח ברוטו. הפרשה למיסים כוללת את השפעת יישום חוק התיאומים בשל אינפלציה, אשר גרמה להקטנה בהוצאות המס של 4.2 מיליוני ש"ח לעומת הקטנה של 2.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון העצמי, בחישוב שנתי בהתבסס על תשעת החודשים הראשונים של השנה, הגיעה ל- 17.5% לעומת תשואה של 15.3% בתקופה המקבילה אשתקד (16.8% לפי החישוב בהוראה הקודמת).

תשואת הרווח הנקי להון העצמי, בחישוב שנתי כנ"ל, הגיעה ל- 17.5%, לעומת תשואה של 17.3% בתקופה המקבילה אשתקד (18.9% לפי החישוב בהוראה הקודמת).

תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים להון העצמי, בחישוב שנתי כנ"ל, הגיעה ל- 26.8% לעומת תשואה של 24.7% בתקופה המקבילה אשתקד (27% לפי החישוב בהוראה הקודמת).

דוח הדירקטוריון

חישוב התשואה על ההון הינו על בסיס ההון הממוצע, בהתאם להוראת הדיווח לציבור של בנק ישראל מיום 2 במאי 2007.

הרווח הנקי מפעולות רגילות למניה הגיע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 ל- 19.3 ש"ח לעומת 16.8 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה הגיע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 ל- 19.3 ש"ח לעומת רווח של 18.9 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות והוצאות

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 הסתכם ב- 96.4 מיליוני ש"ח לעומת 85.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 12.4%. העליה נובעת בעיקרה מגידול ברווח מפעילות הנוסטרו של הבנק - מימוש רווחים ממכירת אגרות חוב בתיק הזמין למכירה, גידול ברווחים מפעילות הבנק במסחר באגרות חוב בתיק למסחר ועליה בהכנסות מתשואה שוטפת מאג"ח זמין למכירה. בנוסף, חל גידול ברווח הנובע מהשפעת המדד הידוע על הפוזיציה המדדית.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 בהוצאה נטו בסך 1.3 מיליוני ש"ח לעומת הכנסה, נטו בסך של 1.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הכנסה אשר נבעה מקיטון בהפרשה ספציפית, עקב החזר חובות בשנת 2006.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 ב- 109.3 מיליוני ש"ח לעומת 102.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 6.9%. העליה נובעת בעיקר מפעילות בשוק ההון על תחומי השונים בעיקר בתחום הנאמנות לקרנות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 ב- 110.6 מיליוני ש"ח לעומת 105.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 4.7%. העליה נובעת ברובה מגידול בסעיף הוצאות אחרות, בעיקר מהוצאות שרותים מקצועיים, פרסום, מחשב ועמלות הפצה בגין קרנות נאמנות של הבנק. העליה קוזזה על ידי ירידה בהוצאות הפחת. הירידה בהוצאות הפחת ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, נובעת מכך שבשנת 2006, בעקבות תהליך איחוד התשתיות ואיחוד האפליקציות עם הבנק הבינלאומי, שונה אומדן אורך החיים המקורי של חלק מצידוד המחשב עד למועד ההסבה הצפוי. בשל כך, הואץ הפחת בגין צידוד זה. הפחתתו הסתיימה בסוף שנת 2006.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות על ידי ההכנסות התפעוליות עמד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 על 98.8% לעומת 96.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון

התפתחויות בסעיפי המאזן

המאזן ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכם ב- 8,422.0 מיליוני ש"ח לעומת 6,995.7 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2006, עליה של 20.4% ולעומת 6,349.1 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2006, עליה של 32.6%.

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכמו בסך 2,411.9 מיליוני ש"ח לעומת 1,890.3 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2006, עליה של 27.6% ולעומת 1,773.5 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2006, עליה של 36.0%.

ההשקעה בניירות ערך ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכמה בסך 2,900.4 מיליוני ש"ח לעומת 3,282.6 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2006, ירידה של 11.6% ולעומת 2,985.2 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2006, ירידה של 2.8%. עיקר ההשקעה בניירות ערך הינה באגרות חוב ממשלתיות ומק"ם במגזר הלא צמוד.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכם בסך 2,267.6 מיליוני ש"ח לעומת 1,578.0 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2006, עליה של 43.7% ובהשוואה לסך האשראי ביום 30 בספטמבר 2006 אשר הסתכם ב- 1,241.0 מיליוני ש"ח, עליה של 82.7%.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 עמדה על 1,917.5 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה ממוצעת של 1,461.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 31.2%. עיקר הגידול נובע מאשראי לזמן קצר לפעילות שוק ההון, אשר בגין רובו קיימים ניכויים מותרים.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכמו בסך 6,903.9 מיליוני ש"ח לעומת 6,083.3 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2006, עליה של 13.5% ולעומת 5,323.5 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2006, עליה של 29.7%.

היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 עמדה על 6,240.9 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה ממוצעת של 5,874.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 6.2%. עיקר הגידול נובע מפקדונות לזמן קצר מפעילות בשוק ההון.

פקדונות מבנקים ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכמו בסך 101.8 מיליוני ש"ח לעומת 48.7 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2006 ולעומת 131.8 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2006. התנועה בסעיף זה נובעת בעיקרה מפעילות ביבנקאית יומית.

ההון העצמי של הבנק ליום 30 בספטמבר 2007 הסתכם בסך 499.8 מיליוני ש"ח לעומת 437.6 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2006, ולעומת 478.9 מיליוני ש"ח ביום 30 בספטמבר 2006.

דוח הדירקטוריון

יחס ההון העצמי לסה"כ המאזן ליום 30 בספטמבר 2007 הגיע ל- 5.9% לעומת 6.3% בסוף שנת 2006 ו- 7.5% ביום 30 בספטמבר 2006.

יחס ההון לרכיבי סיכון הגיע ביום 30 בספטמבר 2007 ל- 21.3% לעומת 20.4% בסוף שנת 2006 ולעומת 21.5% ביום 30 בספטמבר 2006. יחס ההון המזערי שנדרש על ידי בנק ישראל הינו 9%.

מגזרי פעילות

להלן תיאור קצר של מגזרי הפעילות של הבנק:

מגזר הבנקאות הפרטית – כולל את כל הלקוחות הפרטיים בבנק ועסקיהם.

מדובר הן בלקוחות פרטיים המשויכים לחטיבת הבנקאות הפרסונלית והן בלקוחות פרטיים המשויכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם הינו בניירות ערך. בנוסף, כולל המגזר את פעילות החברה לניהול נכסים פיננסיים בתחום לקוחות פרטיים, החברה לניהול הקרנות של הבנק ולקוחות החברה לנאמנות של הבנק, בתחום שירותי הנאמנות הפרטיות והציבוריות.

מגזר הבנקאות המסחרית – כולל חברות אשר עיקר עיסוקן הינו מסחרי וכן כולל לקוחות שפעלו בתחום הפקטורינג. לקוחות אלו משויכים הן למחלקת המימון המתמחה והן לחטיבת הבנקאות הפרסונלית. הפעילות בתחום זה הולכת ומצטמצמת בהתאם למדיניות העסקית של הבנק. ראה מידע נוסף בביאור 9 בדבר העברת פעילות הפקטורינג לבנק אוצר החייל.

מגזר הבנקאות העסקית – כולל את כל הלקוחות המוסדיים אשר עיקר עיסוקם הינו בתחום הפיננסי, כגון: קבוצות העוסקות בתחומי ביטוח, פנסיה וגמל, קרנות נאמנות, חברות ניהול תיקים וכו'. לקוחות אלו משויכים לחטיבת שוק ההון.

בנוסף, כולל המגזר את לקוחות החברה לנאמנות של הבנק בתחום שירותי הנאמנות לקרנות נאמנות ואת פעילות החברה לניהול נכסים פיננסיים בתחום הלקוחות המוסדיים.

המגזר הפיננסי – מגזר זה מאגד בתוכו את פעילות חדרי העסקות, יחידת הנזילות ואת מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

דוח הדירקטוריון

להלן הרווח הנקי של מגזרי הפעילות בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד:

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2006	2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
11.7 ¹	6.6	בנקאות פרטית
3.5	3.2	בנקאות מסחרית
21.8 ¹	30.3	בנקאות עסקית
19.4	17.6	המגזר הפיננסי
2.5	2.5	סכומים שלא הוקצו והתאמות
58.9	60.2	רווח נקי

1 סווג מחדש.

מגזר הבנקאות הפרטית

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ב- 6.6 מיליון ש"ח לעומת 11.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 43.6%.

עיקר הירידה נובעת מקיטון בהכנסות תפעוליות ואחרות, בעיקר בדמי ניהול קרנות הנאמנות של הבנק ובהכנסות מנאמנויות פרטיות. כמו כן, חל גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות ובעמלות הפצה בגין קרנות נאמנות. הירידה האמורה קוזזה בחלקה על ידי גידול ברווח מפעולות מימון.

הבנק, בשיתוף יועצים חיצוניים, זיהה פלח אוכלוסיה שאינו מקבל, לדעתו, מענה הולם לצרכיו במערכת הבנקאית הקיימת בישראל. פלח זה נקרא בנקאות לאמידים (Affluent banking).

הבנק, כמתמחה בתחום הבנקאות הפרסונלית עם יכולת מוכחת ברמת שירות ומקצועיות, החליט להרחיב את מערך סניפיו ולהקים עבור אוכלוסיה זו סניפים יעודיים.

הפעילות בסניפים החדשים תתמקד בעיקר בייעוץ השקעות ושירותי בנקאות נלווים ברמה גבוהה. בספטמבר נפתח הסניף הראשון ברעננה ושני סניפים נוספים עתידים להיפתח עד סוף שנת 2007. פתיחת הסניפים תלווה בפעילות פרסומית ובקידום מכירות אזורי.

דוח הדירקטוריון

מגזר הבנקאות המסחרית

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות המסחרית הסתכם ב- 3.2 מיליון ש"ח לעומת 3.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 8.6%. הירידה ברווח הנקי לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובעת בעיקרה מירידה הן בהכנסות והן בהוצאות במגזר בעקבות העברת פעילות הפקטורינג לבנק אוצר החייל שהבנק נמצא במהלכה. ירידה זו קוזזה בחלקה על ידי קיטון בהפרשה לחובות מסופקים בגין לקוחות המגזר.

מגזר הבנקאות העסקית

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות העסקית הסתכם ב- 30.3 מיליון ש"ח לעומת 21.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 39.0%. עיקר העליה נובעת מגידול בפעילות שוק ההון על תחומי השונים, בעיקר בתחום הנאמנות לקרנות. העליות קוזזו בחלקן על ידי גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות.

המגזר הפיננסי

הרווח הנקי במגזר הפיננסי הסתכם ב- 17.6 מיליון ש"ח לעומת 19.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 9.3%. בנטרול הרווח ממכירת חברה כלולה בשנת 2006, כאמור בנספח ה', הרווח הנקי של המגזר ב- 2006 הסתכם ב- 12.9 מיליון ש"ח, לעומת 17.6 מיליון ש"ח בשנת 2007, עליה של 36.4%. העליה ברווח מפעולות רגילות נובעת בעיקרה מגידול ברווח מפעילות הנוסטרו של הבנק, גידול ברווחים מפעילות הבנק במסחר באגרות חוב בתיק למסחר, מימוש רווחים ממכירת אגרות חוב בתיק הזמין למכירה, ועליה בהכנסות מתשואה שוטפת מאג"ח זמין למכירה. בנוסף, חל גידול ברווח הנובע מהשפעת המדד הידוע על הפוזיציה המדדית.

הבנק נדרש לפצל בדוח הדירקטוריון לגבי כל מגזר את הפעילויות הבאות: בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי, שוק ההון, משכנתאות, בניה ונדל"ן. לבנק אין פעילות מהותית בתחומי הכרטיסי האשראי, משכנתאות, בניה ונדל"ן. מגזר הבנקאות המסחרית מורכב רובו ככולו מפעילות בנקאית ופיננסיים. ללקוחות מגזר זה אין פעילות מהותית בניירות ערך.

דוח הדירקטוריון

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות הפרטית (במיליוני ש"ח):

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2007			30 בספטמבר 2007		
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים
לשלושה חודשים שנסתיימו ביום			לתשעה חודשים שנסתיימו ביום		
2007			2007		
					רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(17.6)	0.4	(18.0)	(44.6)	1.8	(46.4)
26.8	0.1	26.7	73.9	0.3	73.6
					- מחיצוניים
					- בינמגזרי
					הכנסות תפעוליות ואחרות:
14.0	9.5	4.5	37.7	24.9	12.8
(0.6)	0.7	(1.3)	(1.6)	1.9	(3.5)
22.6	10.7	11.9	65.4	28.9	36.5
(0.1)	-	(0.1)	0.6	-	0.6
1.9	1.0	0.9	6.6	2.2	4.4
					רווח נקי

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2006			30 בספטמבר 2006		
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים
לשלושה חודשים שנסתיימו ביום			לתשעה חודשים שנסתיימו ביום		
2006			2006		
					רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
¹ (13.5)	0.6	¹ (14.1)	¹ (38.8)	2.4	¹ (41.2)
¹ 24.6	0.2	¹ 24.4	¹ 67.7	0.4	¹ 67.3
					- מחיצוניים
					- בינמגזרי
					הכנסות תפעוליות ואחרות:
¹ 12.3	¹ 7.8	4.5	¹ 40.4	¹ 26.7	13.7
(1.1)	0.5	(1.6)	(2.7)	1.4	(4.1)
¹ 22.3	¹ 9.1	¹ 13.2	¹ 66.6	¹ 30.9	¹ 35.7
0.2	-	0.2	0.3	-	0.3
¹ 3.8	¹ 0.8	¹ 3.0	¹ 11.7	¹ 5.0	¹ 6.7
					רווח נקי

1 סווג מחדש.

דוח הדירקטוריון

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות העסקית (במיליוני ש"ח):

סכומים מדווחים

סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים
לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2007			לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2007		
(9.7)	1.6	(11.3)	(36.7)	5.4	(42.1)
18.6	-	18.6	63.1	-	63.1
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
- מחיצוניים					
- בינמגזרי					
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
- מחיצוניים					
- בינמגזרי					
21.5	20.1	1.4	62.0	57.7	4.3
(0.2)	-	(0.2)	(0.6)	-	(0.6)
30.2	21.7	8.5	87.8	63.1	24.7
0.2	-	0.2	² (-)	-	² (-)
10.4	6.6	3.8	30.3	18.9	11.4
רווח נקי					

סכומים מדווחים

סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים
לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2006			לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2006		
¹ (18.6)	1.6	¹ (20.2)	¹ (55.0)	5.5	¹ (60.5)
¹ 26.4	-	¹ 26.4	¹ 78.9	-	¹ 78.9
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
- מחיצוניים					
- בינמגזרי					
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
- מחיצוניים					
- בינמגזרי					
¹ 14.8	¹ 13.8	1.0	¹ 51.3	¹ 48.5	2.8
-	-	-	0.1	-	0.1
¹ 22.6	¹ 15.4	¹ 7.2	¹ 75.3	54.0	¹ 21.3
(0.2)	-	(0.2)	(0.3)	-	(0.3)
¹ 6.4	¹ 3.4	¹ 3.0	¹ 21.8	¹ 12.8	¹ 9.0
רווח נקי					

1 סווג מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

דוח הדירקטוריון

מדיניות ניהול הסיכונים

1. סיכוני שוק

פעילות הבנק כמתווך פיננסי במסגרת כל הפעילויות הבנקאיות בהן הוא עוסק, כרוכה בין היתר בנטילת סיכונים פיננסיים הנובעים משינויים אפשריים בשיעורי הריבית, ומחשיפת בסיס הנובעת מבסיסי ההצמדה השונים של הנכסים וההתחייבויות וכן מתקופות פרעון שונות של הנכסים וההתחייבויות. מדיניות הבנק בתחום ניהול הסיכונים נועדה להשיג את היעדים העסקיים של הבנק תוך הערכת הסיכונים שיכולים לנבוע מהחשיפה לסיכונים הפיננסיים הנלקחים על ידי הבנק. מדיניות הבנק בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות לפי מגזרי פעילות, לפי מידת החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ולפי תקופות פרעון, מתבצעת במסגרת ההנחיות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. ההנחיות שנקבעו על ידי הדירקטוריון הן במונחי סכומים ותקופות. הבנק מקפיד על עמידה בהנחיות שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

א. חשיפת בסיס

החשיפה לסיכוני בסיס נמדדת בהפרש שבין הנכסים להתחייבויות (כולל השפעת מכשירים נגזרים) בכל אחד מבסיסי ההצמדה. חשיפת הבסיס מתייחסת לחשיפה לשינויים באינפלציה ולשינויים בשערי המט"ח לסוגיו. במסגרת מדיניות החשיפה לסיכונים קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק בכל מגזר ומגזר. מעקב אחר מגבלות אלו הינו יומי ומדווח לדירקטוריון בכל רבעון.

ב. חשיפה בריבית

סיכון החשיפה לשינויים בריבית נובע מההשפעה העתידית של שינוי בריבית על הנכסים וההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות IRS). שינויים אלה עלולים לגרום לשחיקת ההון של הבנק. על מנת להקטין חשיפה הנובעת משינויים אפשריים בשיעורי הריבית נוהג הבנק במדיניות של התאמה, במידת האפשר, בין זמני הפרעון או מועדי שינוי הריבית של הנכסים לאלו של ההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. עיקר הפעילות במגזר השקלי הלא צמוד הינו לתקופה קצרה או בריבית נידת, כך שאין אי התאמה מהותית בזמני תאום הריבית.

ג. חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

בהתאם לדרישות בנק ישראל, במסגרת נוהל בנקאי תקין המנחה את הבנקים בכל הקשור למערכות הפיקוח והבקרה הנדרשות מהם בניהול הסיכונים שלהם, לרבות הקצאת ההון בגין חשיפות לסיכונים פיננסיים, הקים הבנק מערכת החולשת על תזרימי מזומנים של הבנק הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. על בסיס נתונים אלו מבצע הבנק כימות שוטף של סיכוני השוק על פי מתודולוגית ה-VAR.

דוח הדירקטוריון

VAR מחשב את תוחלת ההפסד המקסימלית של שחיקת השווי ההוגן של הבנק במהלך אופק השקעה נתון (10 ימים), בהינתן רמת מובהקות מסויימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק רגילים. הבנק הטמיע מערכת לניהול סיכונים המחשבת ערכי VAR בהתאם למתודולוגיות המקובלות ומדדי סיכון נוספים רלוונטיים, כגון: חשיפות ריבית, מבחני מאמץ שונים ועוד.

ד. מצב הנזילות וגיוס המקורות

סיכון הנזילות נובע מפערים במועדי הפרענות של הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הדירקטוריון קבע מגבלות למועדי הפרעון של הנכסים וההתחייבויות כדי לצמצם סיכון זה. הבנק נהנה מעודפי מקורות הן במגזר השקלי והן במטבע חוץ. עודפים אלה אפשרו לבנק להיות פעיל בשוק הכספים הבינבנקאי בשקלים ובמטבע חוץ. עודפי הנזילות בשקלים הושקעו בדרך כלל באגרות חוב שקליות: מק"מ, שחר וגילון. עודפי הנזילות במט"ח הושקעו בדרך כלל בפקדונות בבנקים בחו"ל ובאג"ח מסוגים שונים בחו"ל.

במגזר השקלי הלא צמוד, התבסס גיוס המקורות על פקדונות הציבור. במגזר מטבע החוץ, המקורות העיקריים הינם פקדונות תושבי חוץ.

בבנק מופעלת מערכת כוללת לניהול הנזילות על פי מודל שפותח בבנק. המדיניות הכוללת לניהול הנזילות אושרה על ידי הדירקטוריון. תוצאות המודל נבחנות באופן שוטף על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי בבנק.

החל מחודש יולי 2007 נעשה שימוש במערכת תשלומים בסליקה בינבנקאית באמצעות מערכת זה"ב (RTGS) (להלן: "מערכת זה"ב"). מערכת זה"ב הינה מערכת חדשה המאפשרת סליקה תוך יומית של תשלומים באופן סופי ומיידי, תוך עדכון בזמן אמת של חשבונות הבנקים והמסלקות המתנהלים בבנק ישראל. הסליקה באמצעות מערכת זה"ב משפיעה על הנזילות של הבנק במהלך יום העסקים ומחייבת הערכות מתאימה. יציין כי מערכת זה"ב מטפלת בכל המסלקות הקיימות לרבות מסלקת שיקים, בורסה ומס"ב והחל מחודש ספטמבר 2007 מטפלת המערכת גם בסליקת תשלומים של לקוחות.

בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים שפורסם ביום 25.9.2007, נקבע כי החל מיום 4.11.07 כל סכום מעל 3 מיליון ש"ח המועבר מחשבון לקוח ללקוח בבנק אחר, יועבר באמצעות מערכת זה"ב RTGS בלבד. הבנק נערך ליישום החוזר.

דוח הדירקטוריון

בהתאם לאמור לעיל נחתם ביום 22 ביולי 2007 הסכם בין הבנק לבין בנק ישראל להשתתפות בסליקה במערכת זה"ב. ההסכם מעגן את ההוראות והנהלים על פיהם פועלת מערכת זה"ב ועל פיהם נוהגים בנק ישראל, המשמש כמפעיל המערכת, ומשתתפי המערכת, דהיינו הבנקים והמסלקות.

לעניין השיעבוד לבנק ישראל, שרשם הבנק להבטחת התחייבויותיו בקשר להסכם זה, ראה מידע בבאור 6 לדוחות הכספיים.

ה. מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל במכשירים פיננסיים נגזרים מול לקוחות, בנקים, מסלקת המעו"ף ובנק ישראל. במסגרת זאת נכללות עסקאות פורוורד, אופציות ש"ח מט"ח ובין מטבעות שונים, עסקאות עתידיות כנגד ניירות ערך, עסקאות החלפה (swap) של מטבעות ושל ריביות וכן עסקאות בנגזרות הנסחרות בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ובבורסות בחו"ל.

במסגרת פעילות הבנק במכשירים אלו, מבוצעות עסקאות עם לקוחות. במקרים אלו נלקח בחשבון סיכון האשראי בהתאם לסוג העסקה, לטווח ולנכס הבסיס ממנו נגזרת העסקה.

סיכון האשראי מחושב באמצעות מודל המחשב בטחונות נדרשים בתרחישים שונים של תנודות בנכס הבסיס. בנוסף, פועל הבנק בעסקאות עתידיות לצרכי ניהול חשיפות הנוצרות כתוצאה מפעילות בנכסי בסיס.

ו. עשיית שוק

הבנק פועל בשוק עסקאות המט"ח ובשוק אג"ח מדינה מסוג שחר בתור "עושה שוק", בכפוף לתנאים הנקבעים על ידי הדירקטוריון מעת לעת.

2. סיכונים אשראי

בבנק מופעלת מערכת בקרה וניהול של סיכונים האשראי, הן ברמת הלקוח הבודד והן ברמת הניהול הכולל, ובכלל זה בקרה שוטפת על חשיפות של לקוחות הפועלים בשוק ההון. בנוסף, מתקיימת בבנק בדיקת טיב ואיכות הלווים העיקריים, בהתאם לנוהל בנקאי תקין.

דוח הדירקטוריון

להלן יתרות סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים לפי הסיווגים שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים:
סכומים מדווחים

31.12.06	30.9.06	30.9.07	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			חובות בעייתיים ¹ :
30.2	33.7	27.4	שאינם נושאים הכנסה
8.8	10.4	8.7	שאורגנו מחדש ²
20.4	10.4	14.1	בפיגור זמני
40.8	49.8	2.3	בהשגחה מיוחדת
-	-	1.9	מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית
100.2	104.3	52.5	סה"כ אשראי מאזני ללווים בעייתיים ¹
0.2	0.1	9.8	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ^{3,1}
3.0	2.4	-	אג"ח של לווים בעייתיים
-	-	-	נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים של לווים בעייתיים
103.4	106.8	62.3	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים

- 1 לא כולל חובות בעייתיים המכוסים על ידי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- 2 אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות.
- 3 כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

3. סיכונים תפעוליים

על מנת למזער את הסיכונים התפעוליים הכרוכים בפעילויות הבנק השונות מקיים הבנק אמצעי בקרה שונים המבוססים על מערכות מחשב בהן מוטמעים תהליכי בקרה ממוכנים, ועל סדרי עבודה המעוגנים בנהלים.

הבנק מקיים תהליך של טיפול ליישום המסקנות שהעלו הסקרים למיפוי הסיכונים התפעוליים – מעילות והונאות, על פי סדרי עדיפויות שנקבעו ובמקביל מתקיימים סקרים חדשים בתחומים עליהם החליטה הנהלת הבנק.

בנוסף, קיימת בבנק ועדה לניטור וניהול סיכונים בראשות המנהל הכללי אשר מטרותיה הינן לנטר סיכונים תפעוליים ואחרים ולעקוב אחר ניהולם. בבנק מופעלות שתי יחידות בקרה חדשות (Middle Office), למעקב אחר סיכונים תפעוליים בחדר עסקאות במט"ח ובמחלקת ניירות ערך זרים. כמו כן, הוקם בבנק פורום למניעת מעילות והונאות, שמטרתו למזער סיכונים מעילות והונאות. למידע נוסף, ראה האמור בנושא מיחשוב בפסקת ההתפתחויות הנוספות בהמשך.

דוח הדירקטוריון

דיון בגורמי סיכון

מצורפת טבלה המרכזת את גורמי הסיכון המשפיעים על הבנק ומידת השפעתם (גדולה, בינונית, קטנה):

גורם הסיכון	השפעת הסיכון
1. השפעה כוללת של סיכונים אשראי	קטנה
1.1 סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	קטנה
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	קטנה
2. השפעה כוללת של סיכונים שוק	קטנה
2.1 סיכון ריבית	קטנה
2.2 סיכון אינפלציה	קטנה
2.3 סיכון שער חליפין	קטנה
2.4 סיכון מחירי מניות	קטנה
3. סיכון נדילות	קטנה
4. סיכון תפעולי	בינונית
5. סיכון משפטי	קטנה
6. סיכון מוניטין	קטנה
סיכונים נוספים הרלבנטיים לתאגיד הבנקאי	
7. הסבת מערכת המחשב של הבנק	גבוהה*

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים בגורמי הסיכון של הבנק בהשוואה למפורט בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2006, למעט בסיכון המוניטין. ליום 31 בדצמבר 2006 הוערך סיכון המוניטין של הבנק כגורם סיכון בעל השפעה בינונית. לאור היות הבנק חלק מקבוצת הבנק הבינלאומי, הורדה השפעת גורם סיכון זה לקטנה.

* ראה מידע נוסף בנושא מיחשוב בפסקת ההתפתחויות הנוספות בהמשך.

דוח הדירקטוריון

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים מתייחסת לסוגיות שהינן בעלות חשיבות לתיאור מצבו הפיננסי של הבנק. סוגיות אלו הינן קשות, סובייקטיביות ומחייבות הערכות מורכבות, כתוצאה מהצורך לערוך אומדנים של השפעת עניינים שעל פי טבעם הם אינם ודאיים.

בכל אחד מהנושאים הקריטיים הללו, נעזרה ההנהלה במידע המקצועי הטוב ביותר, לדעתה, על מנת לערוך את האומדנים הדרושים בהערכת הנכסים וההתחייבויות של הבנק, והבנק מאמין כי האומדנים בהם נקט הינם נאותים.

נושאים קריטיים כאמור, אשר לגביהם הבנת המדיניות החשבונאית הינה הכרחית להבנת התוצאות המדווחות של הבנק הינם: הפרשה לחובות מסופקים, הערכת שווי השקעה בניירות ערך, ירידת ערך נכסים והפרשות לפיצויי פרישה מוגדלים.

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים בהשוואה למפורט בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2006.

עדכוני חקיקה

רפורמה בתחום העמלות הבנקאיות

ביום 5.7.07 פורסם חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12), התשס"ז-2007, אשר בין היתר הסמיך את בנק ישראל:

- לקבוע את רשימת השירותים אשר רק בגינם יהיה רשאי הבנק לגבות עמלות (להלן: "תעריפונים"). בתעריפונים תצוין גם דרך חישוב העמלה. סמכות קביעת התעריפונים תחול על לקוחות יחידים ועל תאגידיים שהינם עסק, על-פי מחזור עסקים – כפי שיקבע הנגיד בכללים. לצורך גיבוש התעריפונים ניתנה לבנק ישראל תקופה בת שלושה חודשים מיום פרסום החוק (הניתנת להארכה של שלושה חודשים נוספים), אשר בסיומה תינתן לבנקים שהות בת שלושה חודשים לצורך הערכות (אשר אף היא ניתנת להארכה של שלושה חודשים נוספים).

לשם יישום החקיקה הפיץ בנק ישראל ב- 4 ליולי 2007 לבנקים טיוטת עבודה של תעריפון העמלות המלא במתכונת מוצעת חדשה, לאחר שבוצעו שינויים התואמים את הוראות החוק שעיקרן: צמצום מספר העמלות באמצעות ביטול עמלות ואיחוד עמלות.

- לפקח על מחירי השירותים הבנקאיים הניתנים לכלל הלקוחות. במסגרת סמכות הפיקוח יוכל נגיד בנק ישראל להכריז על שירותים מסוימים כבני פיקוח. לגבי שרות שהוכרז כבר פיקוח, מוסמך הנגיד לקבוע את העמלה או לקבוע את סכומה או שיעורה המירבי וכן לאסור על גביית עמלה ביחס לאותו שירות.

דוח הדירקטוריון

בנוסף, נקבע בתיקון לחוק כי הדיווח המרוכז על עמלות שנגבו מלקוח יורחב כך שיחול על כלל העמלות, אך ישלח מדי חצי שנה ביחס לאותה תקופה, החל מיום 1.1.08.

בחודש יולי הופצה על ידי המפקח על הבנקים טיוטה של תעריפון העמלות, אשר מצמצמת את מספר העמלות, הן באמצעות ביטול של עמלות מסוימות והן באמצעות איחודן של עמלות אחרות. טיוטה זו מצויה עתה בדיונים בין הבנקים לבין בנק ישראל.

עם גיבושו ופרסומו של נוסח סופי של תעריפון העמלות, יערך הבנק בהתאם. בשלב זה, לא ניתן להעריך את השפעת יישום התיקון על תוצאות הפעילות של הבנק.

הרפורמה בשוק החיתום

ביום 21.3.07 פורסמו תקנות ניירות ערך (אופן הצעה ניירות ערך לציבור) (התשס"ו – 2007, אשר נכנסו לתוקף ב – 1.7.07, למעט מספר הוראות שיכנסו לתוקף במועד מאוחר יותר (להלן: "תקנות החיתום"). להלן עיקרי הוראות תקנות החיתום ככל שיש להן השלכה על הבנק: תקנות החיתום אוסרות על חתם להתחייב בהתחייבות חיתומית העולה על 15% מכלל ההתחייבויות החיתומיות בהנפקה וכן לשמש "חתם מתמחר" בהצעה לציבור שאינה הצעה של מניות של חברות הכלולות במדד ת"א 25 במספר מקרים כגון:

- בהצעה לציבור של ניירות הערך של קבוצת החתם (לרבות בעל השליטה בו, או מי שנשלט על ידו וכן מי שמחזיק באחד מאלה בשיעור של 20% או יותר).
- אם סמוך לתאריך התשקיף יתרת חובו של המנפיק או המציע לאחד מהמנויים בקבוצת החתם או לכמה מהם יחד מהווה למעלה מ – 15% מסך כלל ההתחייבויות הפיננסיות שלהם.
- אם למעלה מ – 25% מתמורת ההנפקה מיועדים לפרעון חובות לחבר בקבוצת החתם.

עוד נקבע, כי:

- למשך שנתיים מיום כניסת התקנות לתוקף ביום 1.7.07, יתאפשר לחתם להפיץ ניירות ערך שלא בדרך של מכרז (הצעה לא אחידה), זאת בכפוף למגבלות הקשורות בעיקרן בזיהות הרוכשים.
- תקנות החיתום קובעות כי על החתם להשקיע סכום של לפחות 2,500,000 ש"ח באג"ח ממשלתיות הנסחרות בבורסה ושאין ניתנות להמרה לניירות ערך המקנים זכות השתתפות או חברות בתאגיד.

הבנק הינו בעל השליטה בשליטה מלאה של חברת יובנק חיתום וייעוץ בע"מ ועל כן נכלל בהגדרת "קבוצת החתם" כאמור לעיל.

דוח הדירקטוריון

הצעות חוק

הצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 7), התשס"ז - 2007

ביום 16.7.07 התפרסמה הצעת החוק בנדון. להלן עיקרי הצעת החוק ככל שיש להם השלכה על הבנק:

- הוספת עבירות שונות על חוק מע"מ כעבירות מקור.
- חיוב הבנק לדווח לרשות לאיסור הלבנת הון גם על פעולות בלתי רגילות של לקוחות שלא יצאו אל הפועל, למשל פעולה שלקוח החליט לא לבצע בשל חשש מדיווח לגביה.
- לאסור על עובדי בנק לגלות לכל גורם שהוא את העובדה כי נערכים בירוים לצורך גיבוש דיווח על פעולה בלתי רגילה.

בנוסף, התיקון מציע לשנות ולהוסיף הגדרות כדלהלן:

- הגדרת "בעל שליטה" תנותק מההגדרה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כך ש"בעל שליטה" יכול שיהיה מי שביכולתו למנוע קבלת החלטות עסקיות, נושא משרה בתאגיד שאינו חברה, חבר ועד בעמותה, הרחבת הגדרה בקשר עם אחזקת אמצעי שליטה ועוד. כמו כן, מוצע להוסיף הגדרות ברורות למונחים מסוימים כגון אמצעי שליטה, החזקה, בעל חשבון, מורשה חתימה ונושא משרה וכו'.
- הגדרת "מייסד" כאחד ממקבלי השירות החייבים בזיהוי על ידי הבנק. "מייסד" יוגדר כיוצר נאמנות או הקדש כמשמעותם בחוק הנאמנות, התשל"ט-1979, והן את מי שבכוחו להחליט לגבי חשבון שאינו בבעלותו, מי יהיה בעל החשבון, הנהנה או מורשה החתימה, או מי שבכוחו להחליף בעלים או נהנה של חשבון כאמור או של מורשה חתימה בו, להוסיף עליהם או לגרוע מהם.

לאור העובדה כי הצעת החוק הנ"ל טרם נתגבשה לכדי דבר חקיקה סופי, הבנק טרם החל בהיערכות ליישום התיקון.

הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני) (תיקון – עידוד התחרות בתחום הבנקאות והיעוץ הפנסיוני), התשס"ז – 2007

הצעת החוק אושרה על ידי ועדת השרים לענייני חקיקה ביום 12.3.07 והועברה לקריאה טרומית בכנסת. מוצע, כי מתן רשיון לעיסוק ביעוץ פנסיוני לבנקים אשר הונם העצמי עולה על 10 מיליארד ש"ח, ידחה, ויניתן רק לאחר שחלפו 5 שנים ממועד עמידתם בתנאים לקבלת רשיון הקבועים בחוק.

הצעת חוק לתיקון פקודת הבנקאות (פרסום דין וחשבון פומבי על מעילה), התשס"ז – 2007

הצעת החוק הנ"ל הונחה על שולחן הכנסת ביום 26.2.07.

מוצע, כי אחת לשנה, יפרסם המפקח על הבנקים דין וחשבון פומבי בדבר המעילות שדווחו לו ע"י הבנקים. בדו"ח יכללו מספר המעילות שדווחו, ללא פרוט אודות מקור המידע ויפורטו דרכי הטיפול במעילות בהן הסתיים הטיפול. במידה והמפקח על הבנקים יחליט שלא להעביר דיווח לטיפול המשטרה, יצרף נימוק להחלטה זו.

דוח הדירקטוריון

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון-הודעה ללקוח על שינוי תעריפים), התשס"ז – 2007

הצעת החוק הפרטית שבנדון הונחה על שולחן הכנסת ביום 6.3.07. מוצע, כי התאגיד הבנקאי, לרבות תאגיד עזר בנקאי, יחויב בשליחת הודעה ללקוח, ללא חיוב הלקוח, באשר לשינויים בסכומים אותם הוא גובה עבור שירותיו.

לאור העובדה כי ההצעה הנ"ל טרם התגבשה לכדי דבר חקיקה סופי, הבנק טרם נערך ליישומה.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (מכרז להתקשרות עם חבר בורסה), התשס"ז – 2007

הצעת החוק עברה בקריאה טרומית בכנסת ביום 14.3.07.

עפ"י ההצעה בחירת חבר בורסה ע"י מנהל הקרן והתקשרות עמו לשם ביצוע עסקאות בניירות ערך, אופציות וחוזים עתידיים בעד הקרן, תיעשה באמצעות מכרז בהתאם לכללים שיקבע שר האוצר. בנוסף, מוצע לאפשר למנהל הקרן לקבל החזר מלא או חלקי, של עמלה המשתלמת מהקרן לחבר הבורסה לשם ביצוע עסקאות בניירות ערך, אופציות וחוזים עתידיים בעד הקרן.

ההצעה הנ"ל טרם התגבשה לכדי דבר חקיקה סופי. לא ניתן בשלב זה להעריך את היקף השפעתה על עסקי הבנק.

הצעה לתיקון תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלות הפצה), התשס"ז – 2007

ביום 16 באוקטובר 2007 אישרה ועדת הכספים של הכנסת תיקון מקיף בתקנות השקעות משותפות בנאמנות, וביניהן תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלות הפצה) (תיקון), התשס"ז – 2007 (להלן: "תקנות עמלות הפצה"). במסגרת תיקון תקנות עמלות הפצה הותאמו ההגדרות וסיווגי הקרנות בתקנות אלה, להגדרות שבתקנות השקעות משותפות בנאמנות (סיווג קרנות לצורך פרסום), (להלן: "תקנות הסיווג") ובין היתר נוספה לסוגי הקרנות, קרן כספית כהגדרתה בתקנות השקעות משותפות בנאמנות, אשר תיגבה בגינה עמלת הפצה נמוכה יותר.

הבנק וחברות הבת להן רלוונטיות התקנות הנ"ל יחלו בהיערכות ליישום התקנות כנדרש.

הצעת חוק לתיקון פקודת הבנקאות (תיקון מס' 21) (הלוואה מובטחת בנכס), התשס"ד – 2004

הצעת החוק הונחה לראשונה על שולחן הכנסת ביום 4.8.04. ביום 12.3.07 התקבלה בכנסת החלטה על החלת דין רציפות להצעת החוק הנ"ל אשר הועברה לדיון והכנה בוועדת הכספים של הכנסת לקראת קריאה שניה ושלישית. מטרת ההצעה להגביר את הפיקוח והבקרה על הלוואות בסכומים גבוהים ללא יכולת חזרה ללווה (Non Recourse), וזאת באמצעות חיוב התאגיד הבנקאי לאשר הלוואות מסוג זה בוועדת אשראי מיוחדת שתוקם בכל תאגיד בנקאי ותהא כפופה לוועדת האשראי של הבנק, ובמתן דווח רבעוני למפקח על הבנקים בדבר הלוואות כאמור. שיעורי סכומי ההלוואות, הכפופים להוראות החוק, ייקבעו על ידי המפקח על הבנקים בהתייחס להון התאגיד הבנקאי וגודלו ולשיקולים נוספים שהמפקח ימצא לנכון.

לאור העובדה כי ההצעה הנ"ל טרם התגבשה לכדי דבר חקיקה סופי, הבנק טרם נערך ליישומה.

דוח הדירקטוריון

תזכיר הצעת חוק לביטול הוראות חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה – 1985 (להלן- "חוק התיאומים")

בתאריך 23 בספטמבר 2007 פורסם תזכיר הצעת חוק לביטול חוק התיאומים החל משנת המס 2008, אשר תכליתו למנוע עיוותים בחישוב המס.

להלן התיקונים העיקריים להם ישנה השלכה על הבנק:

- לא יחושב עוד תוספת או ניכוי בשל אינפלציה בשנת המס. בהתאם, יבוטלו תוספת א' (המגדירה את סכום ההון ותיאומי ההון), ותוספת ג' לחוק (המגדירה את השינויים החיוביים והשליליים בהון ובנכסים הקבועים במשך שנת המס).
- תופסק ההצמדה למדד של פחת ושל הפסדים מועברים. עד למועד תחולת החוק "יוקפאו" סכומי ניכוי הפחת, המחושב על פי סעיף 3 לחוק התיאומים, וסכומי הפסדים המועברים.
- "הקפאה" של ההצמדה למדד תחול בהתאמה גם לגבי נכסים קבועים לעניין חישוב התוספת בשל אינפלציה לפי החוק, אך מכירתם כפופה לחלק ב' של פקודת מס הכנסה.
- בחישוב הפסד הון ריאלי "יוקפא" המדד במועד תחילת החוק לביטול חוק התיאומים, ולמעשה לא יחושב הפסד ריאלי על נכסים, לגבי המדד ממועד התיקון ואילך.
- בוטלו ההפניות לחוק התיאומים בסעיפים שונים בפקודה ובכלל זה. הלוואות ושטרי הון אשר הוגדרו כ"נכס קבוע" על פי תוספת ב' לחוק התיאומים, הוצאו מתחולתו של סעיף 3(י) לפקודת מס הכנסה. לאור התיקון המוצע, לא ניתן יהיה עוד להימנע מתחולת הוראות סעיף 3(י) בדרך של מתן הלוואה כנגד הנפקת שטרי הון ללא הצמדה וללא ריבית.

הצעת חוק מערכות תשלומים וסליקה, התשס"ח – 2007

מטרת החוק המוצע הינה הסדרה פורמלית משפטית של מערכת סליקת ההעברות הבין בנקאיות:

- סליקת תשלומים גבוהים בזמן אמת באמצעות מערכת זה"ב (RTGS).
  - מערכת הסליקה של CLS – סליקה במטבע חוץ.
- מוצע כי:
- מערכות התשלומים לעיל תהיינה תחת בקרה ופיקוח של הבנק המרכזי, כדי לחזק היציבות והפעילות הפיננסית במשק ולמנוע סיכונים וכשלים שונים.
  - נגיד בנק ישראל יוסמך להכריז על מערכת סליקה מסוימת כ"מערכת סליקה מיועדת" ועל מערכת תשלומים מסוימת כ"מערכת תשלומים בת פיקוח". ההצעה כוללת הוראות הנדרשות על מנת להפחית הסיכונים להן חשופות מערכות תשלומים אלו. ההצעה אינה חלה על מערכות סליקה המוגדרות בחוק ניירות ערך (מסלקת הבורסה ומסלקת מעו"ף), אשר סמכות הפיקוח על יציבותן ותפעולן נתונה בידי הרשות לני"ע.

דוח הדירקטוריון

- הוראות סליקה הנקלטות במערכת הסליקה תחשבנה כסופיות ולא יהיה ניתן לדרוש ממפעילי המערכת לבטלן או לשנותן, וכן לא ניתן יהיה לתבוע ממפעיל המערכת השבה או פיצוי בגין ביצוע ההוראה, בכפוף לכך שמפעיל המערכת ביצע ההוראה לפי הכללים.
- בנק ישראל רשאי לתת אשראי תוך יומי למשתתף במערכת סליקה (להלן: "הבנקים") כנגד שעבודים או פקדונות של הבנקים בבנק ישראל.
- כמו כן, במסגרת הצעת החוק מוצע לתקן חוקים נוספים ובין היתר: (1) תיקון חוק בנק ישראל, התשי"ד – 1954 - באשר להעמדת אשראי לתאגידים בנקאיים והסדרת נושא עדיפות הבטחונות שניתנים לבנק ישראל להבטחת אשראי. (2) תיקון חוק ני"ע, התשכ"ח - 1968 – כך שרשות ני"ע תוסמך לפקח על מסלקות הבורסה באופן שבנק ישראל מפקח על מערכות התשלומים, וכן באשר למימוש בטחונות שמקבלת מסלקת הבורסה.

הוראות ניהול בנקאי תקין

הוראת ניהול בנקאי תקין 325 – מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב

ביום 1.7.07 פג תוקף הוראת המעבר המאפשר לתאגיד בנקאי להעמיד מסגרת חד צדדית ללקוח אשר לא הסדיר את מסגרת האשראי בחשבונו. כמו כן, החל ממועד זה, הבנק לא יהא רשאי לגבות ריבית חריגה בשל היווצרותה של יתרת חובה בחשבון עו"ש העולה על מסגרת האשראי שאושרה והוסכמה ע"י הבנק. בנוסף, החל מתאריך זה תחול ההוראה גם על חשבונות מט"ח.

הבנק פעל ליישום ההוראה ומרבית לקוחותיו הסדירו את מסגרות האשראי שלהם. הבנק ממשיך להסדיר את מסגרות האשראי ללקוחותיו על ידי החתמת הלקוחות על מסגרות האשראי.

הוראת ניהול בנקאי תקין 461 - עיסוקו של תאגיד בנקאי בניירות ערך על חשבון לקוחותיו

ביום 27.2.07 תיקן המפקח על הבנקים את ההוראה שבנדון.

מטרת התיקון להסדיר את פעילות עושי השוק באג"ח ממשלתיות, אשר עליהם נמנה הבנק. במסגרת התיקון נוספה הגדרת "שוק מוסדר" ותוקנה הגדרת "בורסה". שינוי ההגדרה מאפשר לבנק לפעול בזירות מסחר נוספות, כדוגמת מערכת ה-MTS המשמשת את עושי השוק, זאת מעבר למסחר כיום המנוהל רק דרך בורסות. כמו כן, נוספה אפשרות לעושה השוק לבצע עסקאות באג"ח מחוץ לשוק מוסדר, בין חשבון הנוסטרו לבין חשבון הלקוח, בכפוף למגבלות המנויות בהוראה, וביניהן הצורך בחתימת הלקוח על הרשאה כללית (במקום ספציפית) לביצוע הפעילות האמורה.

דוח הדירקטוריון

שונות

באזל II

רקע

הוועדה להתכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון (להלן - באזל II) פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות, בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה. ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך 1 – דרישות הון מזעריות, עפ"י הגישות השונות.

נדבך 2 – תהליך הסקירה הפיקוחית וקיום תהליכים פנימיים בבנק ליישום ממשל תאגידי, בקרה וביקורת, להקמת מסגרת לניהול ולהערכת סיכונים וכן להערכת נאותות ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק וסביבת הבקרה שלו.

נדבך 3 - משמעת שוק – דרישות הגילוי והדיווח לציבור.

הערכות הבנק

הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות מטה מתמחות של חברת האם, הבנק הבינלאומי, ולכן יישום ההוראות בבנק יעשה בד בבד עם יישומן בחברת האם, תוך ביצוע התאמות קלות במידה ויידרש.

ביום 16 באפריל 2007 פרסם בנק ישראל טיוטה להוראות באזל II בדבר חישוב דרישות הון מזעריות המתייחסות לגישות הסטנדרטיות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים (נדבך 1), והבהיר כי בשונה מהעבר גישתו הנוכחית היא להחיל תחילה את ההוראות על הבנקים בישראל על פי הגישה **הסטנדרטית** בסוף שנת 2009 וכן הוא מעודד את הבנקים ליישם לאחר מכן את הגישות המתקדמות.

במקור היה בכוונת חברת האם להיערך ליישום ישיר של גישות מתקדמות יותר לדירוג הלווים (דירוג פנימי) וחישובי דרישות ההון. חישובי דרישות ההון בגין סיכוני אשראי לפי הגישה הסטנדרטית מבוססים על נתוני דירוגים חיצוניים של לקוחות הבנק. במקרים של העדר נתוני דירוגים חיצוניים, דבר המאפיין נכון לנקודת זמן זו את מרבית הלווים בישראל, מאפשרת ההוראה שימוש בנתוני ברירת מחדל למשקל הסיכון המיוחס לסוגי האשראי המוענקים ללווים אלה.

עם שינוי גישת בנק ישראל כאמור, נערך הבנק, במסגרת הערכותיה של החברה האם, לקראת יישום ההוראה בגישה הסטנדרטית עד סוף 2009, בעיקר בתחום סיכוני אשראי: תכנון לוחות זמנים של הפרוייקט, הערכות מתקדמת ביותר לבחירת מערכת התוכנה הנדרשת לניהול סיכוני אשראי וחישוב הון רגולטורי, הקצאת משאבים וכוח אדם, לרבות הגדרת דרישות הנגזרות מהוראות באזל II, ממערכות מיכוניות קיימות וחדשות. על מנת לאפשר עמידה ביעדי הזמן שהוגדרו לפרוייקט, הוקמו וועדות וצוותי עבודה לדיון וקידום נושאים מקצועיים ספציפיים.

דוח הדירקטוריון

כל רבעון נמסר דיווח לדירקטוריון על מצב התקדמות הפרוייקט, כנדרש בהוראות בנק ישראל.

לצורך יישום אפשרי בעתיד של גישות מתקדמות, נאגרו נתוני דוחות כספיים היסטוריים של חברות שנקלעו לקשיים ושל חברות "טובות". כמו כן, בוחן הבנק, במסגרת הערכותה של החברה האם, פתרונות שונים, לרבות במסגרת קיום קשר עם יועצים וספקים בתחום, לצורך פיתוח מודלים אנליטיים לדירוג סיכון הלקוחות עבור גישות הדירוג הפנימי.

גישות מתקדמות לדירוג לווים (דירוג פנימי) ולחישובי דרישות הון (IRB)

בנוסף לחלופה בדבר יישום הגישה הסטנדרטית, מאפשרות הנחיות באזל II "המלאות" לבנקים שברשותם היכולת לאמוד את הסיכון בצורה מדויקת יותר, לכמת את סיכוני האשראי באמצעות מודלים פנימיים. גישה זו נקראת גישת הדירוג על בסיס מודלים פנימיים (IRB), והיא מתחלקת לשניים:

- **גישת IRB בסיסית** - בגישה זו על הבנק לחשב את ההסתברות לחדלות פירעון של הלווים (PD) כשהערכים לכל שאר רכיבי הסיכון (LGD - ההפסד באחוזים בהינתן חדלות פירעון, EAD - החשיפה בזמן חדלות הפירעון, M - התקופה האפקטיבית לפדיון) לעניין נכסי הסיכון של לווים מסוג חברות (Corporates), בנקים ומדינות, נקבעים על ידי הרגולטור המקומי. לא ניתן, אם כך, להפעיל גישה זו על נכסי סיכון של לווים מהמגזר הקמעונאי (Retail).
- **גישת IRB מתקדמת** - על פי גישה זו מחשב הבנק בעצמו את ארבעת רכיבי הסיכון (EAD, LGD, PD, M).

יישום הגישות הנ"ל מחייב את חברת האם והבנק לקיים הערכות מורחבת, ובין השאר לבנות סדרות עתיות בעלות עומק היסטורי של 5-7 שנים לפחות, של נתוני דירוג (של PD, LGD וכיו"ב) של הלקוחות ו/או עסקאות האשראי, ולאמוד את ההסתברות להגעה למצב של חדלות פירעון באופק של שנה אחת. בנוסף, על מנת שהבנק יוכל להתבסס על שיטת ה-IRB, עליו לקבל את אישור בנק ישראל לכך שיש בידיו הליך אמין למדידת ולניהול סיכוני האשראי.

הנחיות בנק ישראל

ביום 27 במאי 2007 הודיע המפקח על הבנקים על כוונתו לפעול להשגת היעד ליישום הנחיות באזל II על הבנקים בשנת 2009, תוך שדרוג מערך ניהול הסיכונים, הבקורות והמימשל התאגידי בבנקים, והתאמת אופן הפיקוח על הבנקים למתכונת פיקוח מוכוון סיכון. לשם כך, הקים הפיקוח על הבנקים שישה צוותי עבודה לגיבוש הדרישות מהבנקים בתחומים השונים, והחל לקיים דיונים שוטפים עם הבנקים בנושאים השונים לפי ששת הצוותים שהקים, במקביל לפרסום טיוטות להתייעצות בנושאים אלו. בנוסף לנ"ל הוקמו צוותים מצומצמים בין בנק ישראל למספר מצומצם של בנקים לליבון סוגיות בתחומים השונים. נציגי הבנק הבינלאומי משתתפים בצוות הדן בנושא הסיכונים התפעוליים.

ביום 30 ביוני 2007 פרסם בנק ישראל טיוטת תרגום מלא של הוראת באזל II, אשר מכילה, בין השאר, את נדבך 2 של ההוראה (בדבר בקרה ופיקוח) ונדבך 3 (משמעת השוק ודיווח), ומכילה גם את החלקים המתייחסים לגישות הדירוגים הפנימיים (IRB).

דוח הדירקטוריון

ביום 9 באוגוסט 2007 הפיץ המפקח על הבנקים שני מכתבים למנהלים הכלליים של הבנקים, לפיהם הוא מצפה מהתאגידים הבנקאיים, שיפעלו באופן שיבטיח את עמידתם בדרישות הגישות הסטנדרטיות של הנדבכים הראשון והשני של המלצות באזל II במהלך שנת 2009.

במקביל הוא מעודד את הבנקים להיערך באופן שיאפשר להם לאמץ בשלב הבא, במועד המתאים בעתיד, את הגישות המבוססות על דירוג פנימי בסיכונים אשראי (IRB). גישות אלו מהוות את ה-Best practice העולמי בתחום זה והחתימה ההדרגתית ליישומן חשובה לחיזוק איכות ניהול סיכונים אשראי בארץ. כמו כן, הוא מצפה לפעול ליישום המלצות באזל II בכפוף לתכנית עבודה רב שנתית כוללת, אשר תתייחס אל מכלול ההיבטים המושפעים מיישום המלצות, ואשר תתבסס על תוצאות סקר ניתוח פערים סדור ופרטני, המתייחס לנדבך הראשון והשני.

הבנק ביצע בעבר סקר פערים בנושא סיכונים אשראי ונערך לביצוע סקרי פערים בנושא הסיכונים התפעוליים וסיכונים השוק וכן בנושא הנדבך השני. לאחר קבלת תוצאות הסקרים יוחלט על המשך הטיפול בנושא, כולל אפשרות שכירת שירותי ליווי וייעוץ שוטפים לנושא.

בנק ישראל פרסם בסוף חודש אוגוסט 2007 הנחיות לביצוע סקר השפעה כמותית (QIS5) לגבי הגישה הסטנדרטית. הבנק נערך לענות על הסקר לפי לוח הזמנים שנקבע.

במכתב למנכ"ל הבנק מיום 30 באוגוסט 2007 קבע המפקח על הבנקים כי על הבנק להיערך לביצוע חישובי ריצה במקביל לפי הגישה הסטנדרטית על בסיס רבעוני החל מיום 31.12.2008 ולהעברת הדיווח לפיקוח על הבנקים. הבנק, במסגרת הערכותה של חברת האם, נערך ליישום ההנחיה, כאמור.

טיטות הוראה בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 20 באוקטובר 2007 העביר בנק ישראל לעיונם של התאגידים הבנקאיים טיטות הוראה מספר 3, אשר עלתה לדיון לוועדה המייעצת, בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". טיטות הוראה זו מבוססת על גילויי דעת חשבונאיים שפורסמו בארה"ב, ועל הוראות הרשות לניירות ערך בארה"ב המתייחסות לתאגידים בנקאיים. העקרונות המנחים בבסיס טיטות ההוראה, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו. בין היתר, נכללו בטיטות ההוראה השינויים הבאים:

- על התאגידים הבנקאיים לערוך הפרשות לירידת ערך נכסים, בגין אשראי בעייתי, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית" - כמפורט להלן:
  - "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית הינה מיליון ש"ח ומעלה וכל החובות האחרים שמזוהים לצורך הערכה, אשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי".
- ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תיערך בהתבסס על תזרימי התקבולים המהווים הצפויים מהחייבים, או על פי השווי ההוגן של הבטוחות ששועבדו להבטחת אותו אשראי.

דוח הדירקטוריון

- "הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות לווים הומוגניות, המורכבות מאשראי בסכומים קטנים יחסית וכן בגין אשראי אחר שנבדק פרטנית, ולא סווג כ"חובות פגומים". ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי תיערך בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות.
- הגדרו סוגים חדשים של חובות בעייתיים, כגון:
  - "סיכון אשראי נחות" - מוגדר כאשראי שאינו מוגן באופן מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס של הביטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב - באופן שקיימת אפשרות ברורה שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה - אם לא יתוקנו הליקויים.
  - "חוב פגום" - מוגדר כחוב אשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, הבנק צופה כי לא יוכל לגבות את כל סכומי הקרן והריבית לפי התנאים החוזיים של ההסכם, לרבות:
    - חוב אשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, למעט אם הוא גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גביה.
    - כל חוב בחשבון חח"ד או עו"ש - כאשר החשבון מחויב בתוספת ריבית חריגה ועמלות טיפול מיוחדות כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין 325.
    - כל חוב שאורגן מחדש.
  - חובות אשר ההפרשה הספציפית בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי – אם תאגיד בנקאי בחר לסווגם כפגומים.
- על פי טיוטת ההוראה, נאסר על התאגידים הבנקאיים לרשום הכנסות ריבית (לא כולל הפרשי הצמדה ושער על קרן החוב) בגין חובות פגומים על בסיס צבירה.
- הוחמרו ההוראות בגין מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בטיטוט ההוראה בנושא זה, כלהלן:
  - יש למחוק חשבונאית כל חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח, או חלק ממנו שסיכויי גבייתו קלושים.
  - לגבי חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס "הפרשה קבוצתית", נקבע כלהלן:
    1. החובות יסווגו כחובות נחותים כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 90 יום ומעלה.
    2. החובות יסווגו כחובות פגומים ויימחקו חשבונאית (חלק החוב שללא ביטחון מובטח) כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 150 יום ומעלה.
  - הורחבו דרישות הגילוי בדוחות הכספיים בגין חובות פגומים ובגין הפרשה להפסדי אשראי.
  - נקבעו כללים לעריכת נהלים, לתיעוד ולבקרה פנימית בגין השיטות והתהליכים לזיהוי, מדידה ודווח של חובות בעייתיים, ושל הפרשות להפסדי אשראי בגינם.
- הוראות מעבר ליישום ההוראה בשנת 2007, בדוח השנתי, כוללות גילוי לגבי האימוץ הצפוי של ההוראה, תוך פרוט:
  - עיקרי ההוראה.
  - היערכות התאגיד הבנקאי ליישום ההוראה.

דוח הדירקטוריון

- השינויים העיקריים שצפויים לחול במדיניות החשבונאית שמיישם התאגיד הבנקאי, לרבות התייחסות למדיניות ההפרשה להפסדי האשראי.
  - ההשפעה (כיוון והיקף) הצפויה של יישום ההוראה, אם ההשפעה אינה ניתנת לאומדן. יש לפרט הסיבות לכך ולוח הזמנים הצפוי עד לעריכת האומדן.
  - תיאור מילולי של ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה בדוחות לשנת 2009 ואילך על תוצאות הפעולות, המצב הכספי, תזרימי המזומנים, יחסים מהותיים המצביעים על איכות תיק האשראי, וכן של השפעות צפויות על ניהול סיכוני האשראי ועל תנודתיות הרווח הנקי וההון העצמי.
- הוראות מעבר ליישום ההוראה בדוחות הכספיים בשנת 2008 כוללות דרישה לגילוי כמותי של השפעת האימוץ של הוראה זו, שיבהיר את השפעת האימוץ לראשונה של הוראה זו ליום 1.1.09 על סעיפים עיקריים בדוחות הכספיים. ינתן גילוי לפחות למידע הבא, אם רלבנטי:
- יתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור ליום 1.1.09.
  - יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ליום 1.1.09, תוך הבחנה בין רכיביה השונים.
  - היתרות שנכללות בגילוי שנדרש לדוח הדירקטוריון, ליום 1.1.09.
  - יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, ליום 1.1.09.
  - יתרת מסים שוטפים או מסים נדחים לקבל או לשלם בגין הפרשה להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, ליום 1.1.09.
  - השפעה על ההון העצמי ליום 1.1.09.
- הוראות מעבר ליישום ההוראה בדוחות הכספיים בשנת 2009:
- ביום 1.1.09 תיושם הוראה זו על כל החובות ומכשירי האשראי החוץ מאזניים שקיימים ביום זה. התאמות המעבר שנבעות מאימוץ הוראה זו ליום 1.1.09 יכללו ישירות בסעיף עודפים בהון העצמי.
- לצורך יישום הוראה זו תאגיד בנקאי, בין היתר:
- ימחק חשבונאית כל חוב אשר ביום 1.1.09 עומד בתנאים למחיקה חשבונאית.
  - יסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר ביום 1.1.09 עומד בתנאים לסיווג כאמור. טרם נקבע סופית הסיווג לעניין חוב בעייתי אשר אורגן מחדש. מוצע שאם השינויים בתנאי החוב בוצעו לפני 1.1.07, לא ייחשב החוב לפגום כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.
  - יבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר ביום 1.1.09 עומד בתנאים המתייחסים.
  - יתאם את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1.1.09 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות התייעוד.
  - יבחן את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם, ליום 1.1.09.
- הוראה זו לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. בדוחות הרבעוניים בשנת 2009 ובדוח לשנת 2009 יכלל ביאור בדבר אופן האימוץ לראשונה של הוראה זו. מספרי השוואה יוצגו באותו אופן שבו הם הוצגו בדוחות המתייחסים שפורסמו בשנים האמורות.

דוח הדירקטוריון

הוראות מעבר לטיפול החשבונאי בהפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת יובאו לדיון בוועדה המייעצת לענייני בנקאות.

בדיונים מקדמיים שהתקיימו בנושא זה בבנק ישראל, נדונו סוגיות שונות ואובחנו קשיים רבים ביישום ההוראה, לרבות השלכות אפשריות שיהיו ליישום ההוראה על מערכת היחסים העתידית שבין הבנק לבין לקוחותיו, והקושי ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - בסביבה העסקית הקיימת בישראל. בנוסף, יישום טיוטת ההוראה מחייב הערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות - שאינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי העקרונות המוצעים. הערכת ההשפעה על יתרת האשראי במסלול הקבוצתי לא ניתנת לביצוע ללא בניית מערכת מידע שתקבע את הפרמטרים המובילים לבניית הקבוצות. למרות הסיבות המפורטות לעיל, בהתאם לדרישת בנק ישראל, ביצע הבנק הערכה ראשונית של השלכות יישום ההוראה בדוחותיו.

הערכת הבנק התייחסה לחובות מהותיים בלבד (מעל לסף שנקבע), והתבססה, בין היתר, במקרים מסויימים על הערכות ופרשנויות סובייקטיביות. על פי הערכה זו ההשפעה הצפויה של יישום טיוטת ההוראה על הבנק נכון ליום 30.9.07 מסתכמת בכ- 23.5 מיליוני ש"ח, לפני השפעת המס. הסכום נובע ממחיקת קרן וביטולי ריבית צבורה של חובות שיוגדרו כפגומים עקב טיפול משפטי ממושך, וזאת למרות שהחובות מובטחים היטב והבנק צופה את פרעונם המלא של החובות, כולל הריבית הצבורה בגינם.

גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק

הגילוי בדבר מבקר פנימי בבנק הינו כמפורט בדוח הדירקטוריון לשנת 2006 ולא חל בו שינוי.

התפתחויות נוספות

- מיחשוב -

כחלק מקבוצת הבינלאומי, מתבצעים בבנק מהלכים להנות מהיתרון לגודל של הקבוצה בנושאים שונים. אחד הנושאים הינו שילוב מערכות המיחשוב של יובנק במערכות הקבוצה, תוך שמירת היתרון היחסי של הבנק.

במסגרת זו אוחדו תשתיות המחשוב של שני הבנקים והועברה האחריות בגין אבטחת המידע למת"ף ("מיחשוב ותפעול פיננסי" – חברת בת של הבנק הבינלאומי). כיום, הבנקים נמצאים בעיצומו של תהליך איחוד אפליקציות.

הפרוייקט מנוהל על ידי מת"ף. הבנק מצידו שכר את שירותיה של חברת יעוץ המתמחה בתחום על מנת לוודא קיומו של הליך מסודר, מדורג ומבוקר. בנוסף, הבנק נעזר במגוון יועצים המתמחים במערכות מידע בכלל ובהסבת מערכות בפרט. מטרת הפרוייקט היא ליצור מערכת משולבת שתכיל את יתרונות

דוח הדירקטוריון

המערכות השונות, ותתן תמיכה לפעילות הבנק וליתרונו היחסי, תוך התייעלות והפחתת הסיכון האנושי/תפעולי. בשלב זה מתבצעת ריצה במקביל של חלק מהמערכות.

תהליך האיחוד של האפליקציות דורש משאבים רבים בבנק, ובפרט משאבים מיחשביים. לאור האמור, ולאור השינוי הצפוי במערכות המידע, צומצם הפיתוח המחשובי בבנק בתקופת ההסבה. עקב התארכות הפרוייקט, הנובעת מההחלטה לשמר את מערכת המסחר בניירות ערך ויכולות נוספות בתחום שוק ההון, צפוי כי עומס המטלות יפחת, עם התקדמות הפרוייקט. סיום התהליך יעשה לאחר אישור מנהל הפרוייקט, הבנק והיועצים המקצועיים המלווים את הפרוייקט.

הפיתוח המיחשובי לצרכים עסקיים צומצם למינימום הנדרש. בתחום המערך העורפי, הפיתוח התמקד בדרישות רגולטוריות ודרישות בקרה חיוניות. כתוצאה מכך, חל גידול בבקורות הידניות המפצות, בהתאם.

תהליך איחוד האפליקציות מהווה שינוי מהותי בחיי הבנק מבחינת תהליכי עבודה פנימיים ותהליכים מול לקוחות ומכאן החשיבות שהבנק נותן לניהול הסיכונים בתהליך ולבדיקות מקיפות שיעשו לפני אישור כל שלב בתהליך השילוב. לצורך כך אף מונה בקר סיכונים ייעודי בבנק לליווי הפרוייקט. מר יוסי לוי, יו"ר פעיל של מת"ף, משמש כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק.

• מכירת אחזקה בחברה כלולה -

ביום 23.7.07 נחתם הסכם למכירת מלוא אחזקתו של הבנק במניף שירותים פיננסיים בע"מ, חברה כלולה. הרווח אינו צפוי להשפיע באופן מהותי על מצבו הכספי של הבנק. כניסתו של ההסכם לתוקף הותנתה במספר תנאים מקדימים שטרם נתקיימו. לאור זאת, מתקיים משא ומתן בין הצדדים למתן ארכה לאישורים הנדרשים, כולל עדכון והארכת תוקף ההסכם.

• התחייבויות תלויות -

בחודש פברואר 2007 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה כספית על סך 52,594 ש"ח ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, ע"י מחזיקי האג"ח שהנפיקה חברה בשנת 1993 (להלן: "החברה המנפיקה"), נגד בעלת השליטה בחברה המנפיקה, הנאמן לאג"ח - יובנק חברה לנאמנות בע"מ (להלן: "הנאמן"). ר"ח החברה המנפיקה ונושאי משרה בחברה המנפיקה בזמנים הרלוונטיים. לטענת התובע, הוא רכש אג"ח על סמך דיווחים של החברה המנפיקה, לפיהם גובש הסדר חוב בין בעלת השליטה בחברה המנפיקה, החברה המנפיקה והבנקים. התובענה אינה נוקבת בסכום התביעה הפרטנית נגד הנאמן. סכום התביעה הייצוגית מוערך בסך של 25 מיליון ש"ח. ביום 25 ביולי 2007 הוגשה על ידי הנאמן בקשה, בהסכמת התובע, למחיקת הנאמן מרשימת המשיבים בבקשה לאישור התובענה כיצוגית וצירופו כתובע פורמלי.

דוח הדירקטוריון

ביום 5 באוגוסט 2007, אישר בית המשפט המחוזי את הבקשה למחיקת הנאמן מרשימת המשיבים בבקשה לאישור התובענה כייצוגית. במהלך חודש אוקטובר הגיש אחד הנתבעים בקשה לביטול החלטת בית המשפט למחיקת הנאמן. לדעת הנהלת הבנק והנהלת הנאמן, המבוססת על חוות דעת משפטית, סיכוי הבקשה לביטול להתקבל קלושים. כמו כן, לאור התפתחות ההליך המשפטי, כאמור, לא נדרשת בגין הבקשה הפרשה בדוחות הכספיים.

- יובנק חיתום וייעוץ בע"מ -

בחודש ינואר 2007 חודשה פעילותה של יובנק חיתום וייעוץ בע"מ בתחום החיתום, הכוללת את השתתפות החברה כחתם, כמנהל משותף או כמנהל ראשי בחיתום הנפקות ניירות ערך בארץ. לשם כך מונה מנכ"ל חדש לחברה.

- מכירת פעילות קופות הגמל -

ביום 9 בינואר 2007 התקשר הבנק בהסכם למכירת פעילות קופות הגמל שלו בדרך של העברת ניהולן לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר אי.די.איי, חברה לביטוח בע"מ. בהסכם המכירה התקשרו הבנק, יובנק ניהול קופות גמל (2005) בע"מ (להלן: "החברה"), מצד אחד, וישיר – אי.די.איי, חברה לביטוח בע"מ וחברה לניהול קופות גמל בשליטתה (להלן: "החברות הרוכשות"), מצד שני. העסקה בוצעה במקביל לעסקת מכירת קופות הגמל הנמצאות בשליטת הבנק הבינלאומי לקונה (להלן ביחד: "העסקות").

ההתקשרות אושרה על ידי הפורומים הרלבנטיים. עד למועד זה, התנאי המתלה העיקרי לביצוע העסקות, אשר טרם הושלם, הינו קבלת אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר. התמורה שתשולם לחברה תהא 3% מסך נכסי הקופות (למעט הצבירה של יובנק כעמית מעביד ביובנק קופה מרכזית לפיצויים), ביום חתימת ההסכם, תוך התאמות. נכון למועד חתימת ההסכם, סכום התמורה עומד על כ- 2.4 מיליון ש"ח.

לאור ההחלטה שלא לכלול את נכסי יובנק כעמית מעסיק במסגרת הנכסים הנמכרים, עלה הצורך לפצל בין הנכסים שיימכרו לישיר אי.די.איי לבין נכסי יובנק כעמית מעסיק, אשר יועברו לקופה ייעודית שתנוהל תחת קידמה חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "הקופה הנעברת"). תהליך העברת נכסי קבוצת יובנק מיובנק קופה מרכזית לפיצויים לקופה הנעברת בוצע בחודש ספטמבר 2007 על פי טיוטת חוזר של משרד האוצר – אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון מיום 20 ביוני 2004: "העברת זכויות עמיתים בין קופות גמל שלא במזומן" (להלן: "החוזר") ועל פי אישור משרד האוצר שניתן לחברה לפעול על פי טיוטת חוזר זו.

דוח הדירקטוריון

בהתאם לתנאי העסקה, הבנק והחברה התחייבו לשפות את החברות הרוכשות בגין תביעות שיוגשו נגדן בתקופה שעד תום ארבע שנים ממועד השלמת העסקה, שעילתן נולדה קודם למועד השלמת העסקה, אך לא היתה ידועה במפורש מתוך הדוחות הכספיים של הקופות, בתנאי שסכומן המצטבר של התביעות אינו עולה על סכום התמורה, ובכפוף לתנאים נוספים שנקבעו.

ביום 2.7.07 חתמו הצדדים לעסקות על הסכמה להארכת התקופה להשלמת העסקות עד ליום 30.9.07 (במקום 8.7.07). ביום 25.9.07 חתמו הצדדים לעסקות על הסכמה להארכה נוספת של התקופה להשלמת העסקות עד ליום 31.10.07. ביום 31.10.07 חתמו הצדדים לעסקות על הסכמה להארכה נוספת של התקופה להשלמת העסקות עד ליום 15.11.07. הצדדים יהיו רשאים, אך לא חייבים, לשוב ולהאריך את התקופה להשלמה בהסכמה בכתב.

• הסכם העברת פעילות הפקטורינג -

ב-25 בינואר 2007 נחתם בין הבנק לבין בנק אוצר החייל בע"מ ("אוצר החייל") (בבעלות בעל השליטה בבנק) הסכם להעברת פעילותו של הבנק בתחום שירותי הפקטורינג לאוצר החייל, לרבות העברת המומחיות שנצברה ביובנק בתחום. על פי ההסכם, החל מיום 1.2.2007 העביר יובנק בהדרגה את לקוחותיו לקבלת שירותי פקטורינג בעסקאות חדשות לאוצר החייל ("הלקוחות הקיימים") לשם קבלת שירותים. כמו כן, יהיה הבנק רשאי להפנות לאוצר החייל לקוחות חדשים, אשר יבקשו לקבל ממנו שירותי פקטורינג בעתיד ("הלקוחות החדשים"). בתמורה להעברת הפעילות כאמור, זכאי הבנק לתשלומים שנתיים אשר יגזרו מרווחי אוצר החייל מפעילות הפקטורינג של לקוחות קיימים ולקוחות חדשים, הכל בהתאם להגדרות ולנוסחאות החישוב שנקבעו בהסכם. תקופת ההסכם נקבעה לשמונה שנים.

• עדכון הסכם העסקה עם מנכ"ל הבנק -

ביום 5 ביולי 2007 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שנתקבל לכך אישור ועדת הביקורת של הבנק, את עדכון הסכם ההעסקה של מנכ"ל הבנק, אילן רביב.

ההסכם הינו לתקופה שאינה קצובה וכל צד יהיה רשאי להביא לסיימו בהודעה כתובה של ששה חודשים מראש. ההסכם קובע את תנאי העסקתו של המנכ"ל תוך התייחסות לתנאי השכר והוצאות נלוות. בנוסף, המנכ"ל יהיה זכאי למענק שנתי אשר יתבסס על רווחיות הבנק וכן תנאים נלווים נוספים. בדוחות הכספיים נכללה הפרשה מתאימה על בסיס תנאים אלו.

• שינויים בהרכב הנהלת הבנק -

מר יעקב גרטן מונה לסמנכ"ל, למנהל חטיבת המטה וחבר הנהלת הבנק, החל מיום 3.1.2007.

החשבונאית הראשית של הבנק ומנהלת חטיבת החשבונאי הראשי, הגב' אורית איצקוביץ, מונתה ביום 13.5.07 לחברת הנהלת הבנק.

דוח הדירקטוריון

- שינויים בהרכב הדירקטוריון -

האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק אישרה את המינויים הבאים לדירקטוריון הבנק:

מר יהודה בוצר מונה לדירקטור פנימי החל מיום 1.2.07.

מר גיל קורץ מונה לדירקטור חיצוני החל מיום 1.3.07.

מר יורם סירקיס מונה לדירקטור פנימי החל מיום 14.8.07.

מר דוד בלומברג מונה לדירקטור חיצוני החל מיום 14.10.07.

הדירקטורים הבאים סיימו את כהונתם בדירקטוריון הבנק:

גב' שושנה אלהרר, אשר כיהנה כדירקטורית חיצונית בבנק החל מיום 22.12.04, סיימה את כהונתה ביום 9.1.07.

מר זאב גוטמן, אשר כיהן כדירקטור פנימי בבנק החל מיום 22.12.04, סיים את כהונתו ביום 8.8.07.

מר צבי אגמון, אשר כיהן כדירקטור פנימי בבנק החל מיום 22.12.04, סיים את כהונתו ביום 13.10.07.

- דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית -

הנחייה של המפקח על הבנקים קובעת כי על התאגידים הבנקאיים לתת גילוי בדוח הדירקטוריון בדבר המספר המיזערי הראוי של דירקטורים (שאינם בעלי תפקיד נוסף בבנק) בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, שקבע דירקטוריון התאגיד הבנקאי, אשר מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד באחריותו בבדיקת המצב הכספי של התאגיד ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם, וכן לתת פרטים על הדירקטורים שהינם בעלי מיומנות, כאמור.

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים בהרכב הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית למעט האמור לעיל:

מר זאב גוטמן, אשר כיהן כדירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית וחבר בועדת המאזן, חדל לכהן כדירקטור בבנק ביום 8.8.07.

מר יהודה דרורי הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה. מר יהודה דרורי שימש בעבר בתפקיד הממונה על שוק ההון והחיסכון במשרד האוצר וכן כיהן כיו"ר פעיל של פועלים שוקי הון. מר דרורי חבר בועדת המאזן, ועדת הביקורת וועדת האשראי.

מר גיל קורץ הינו בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות ובעל רשיון ראיית חשבון. מר קורץ שימש כראש אגף החשב ולאחר מכן כחשבונאי הראשי בבנק איגוד וכחבר הנהלת הבנק. מר קורץ חבר בועדת הביקורת ובעדת המאזן.

מר דוד בלומברג הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה. מר בלומברג כיהן כיו"ר דירקטוריון בנק ירושלים וכיום מכהן כמנכ"ל חברת בר מוטב, נציגת בנק יורו-היפו בישראל. מר בלומברג חבר בועדת האשראי.

דוח הדירקטוריון

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהתאגיד הבנקאי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2007 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, למעט: האמור במסגרת התפתחויות נוספות בנושא המיחשוב (עמוד 30) והאמור במסגרת הסיכונים התפעוליים בנוגע לתגבור יחידות הבקרה (middle office) (עמוד 17).

בהתאם לחוזר של המפקח על הבנקים, הבנק נמצא בתהליך ביצוע פרוייקט ליישום הוראה בדבר "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי" המבוססת על הוראה 404 לחוק Sarbanes-Oxley שחוקק בארה"ב (להלן – "פרוייקט").

בהתאם לחוזר זה, השלים הבנק, בליווי יועץ חיצוני ובסיוע חברת האם, את שלב ההיערכות המקדימה לביצוע הפרוייקט, לרבות תכנון הפרוייקט, מינוי צוות היגוי, מינוי צוות עבודה לפרוייקט, הגדרת הבקרה הפנימית והיקף העבודה, מטרותיה, תוצרי הביניים, קביעת מתודולוגיה, זיהוי חומרות ותוכנות שיעשה בהן שימוש, קביעת תוכניות עבודה, תקציבים, בניית תוכנית להכשרת עובדים, דרכי תקשורת בין הגורמים השונים וכיו"ב.

הבנק, בליווי יועץ חיצוני, נמצא בתהליך העבודה בפרוייקט, אשר השלמתו צפויה עם פרסום הדוח הכספי השנתי לשנה שמסתיימת ביום 31 בדצמבר 2008.

במהלך התקופה הנסקרת התקיימו 9 ישיבות דירקטוריון ו-16 ישיבות של וועדות הדירקטוריון השונות.

סקירת הנהלה - שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

שלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר *2007		**2006		שיעור הכנסה (הוצאה)		שיעור הכנסה (הוצאה)	
יתרה ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים	יתרה ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%
4,505.0	33.8	3.04	5.35	3,238.3	42.5	3.04	5.35
614.9	4.4			605.7	7.0		
5,119.9	38.2	3.02	5.25	3,844.0	49.5	3.02	5.25
4,401.7	(23.4)	(2.14)	(4.34)	3,278.5	(35.0)	(2.14)	(4.34)
605.3	(3.7)			344.7	(3.8)		
5,007.0	(27.1)	(2.18)	(4.35)	3,623.2	(38.8)	(2.18)	(4.35)
		0.84	0.90			0.84	0.90
334.2	10.0	12.52	5.06	491.5	6.1	12.52	5.06
105.0	0.7			13.3	0.1		
439.2	10.7	10.11	5.00	504.8	6.2	10.11	5.00
7.0	***-	0.00	(6.59)	37.3	(0.6)	0.00	(6.59)
158.3	(2.4)	(2.4)		361.3	(4.3)	(2.4)	
165.3	(2.4)	(5.94)	(5.01)	398.6	(4.9)	(5.94)	(5.01)
		4.17	(0.01)		(1.53)	4.17	(0.01)
2,383.6	(81.8)	(13.04)	(7.25)	2,464.0	(45.9)	(13.04)	(7.25)
168.7	(9.5)			130.6	(2.5)		
864.7	(40.3)			584.1	(0.1)		
3,417.0	(131.6)	(14.54)	(5.96)	3,178.7	(48.5)	(14.54)	(5.96)
2,401.5	93.2	14.64	7.69	2,554.7	50.6	14.64	7.69
168.7	6.2			122.1	3.4		
818.6	32.5			497.3	3.2		
3,388.8	131.9	14.68	7.02	3,174.1	57.2	14.68	7.02
		0.14	1.06		0.44	0.14	1.06
7,222.8	(38.0)	(2.09)	0.17	6,193.8	2.7	(2.09)	0.17
168.7	(9.5)			130.6	(2.5)		
1,584.6	(35.2)			1,203.1	7.0		
8,976.1	(82.7)	(3.63)	0.38	7,527.5	7.2	(3.63)	0.38
6,810.2	69.8	4.04	1.02	5,870.5	15.0	4.04	1.02
168.7	6.2			122.1	3.4		
1,582.2	26.4			1,203.3	(4.9)		
8,561.1	102.4	4.70	0.75	7,195.9	13.5	4.70	0.75
		1.07	1.13		1.19	1.07	1.13
		1.95				1.95	

מטבע ישראלי לא צמוד:

נכסים⁵
 השפעת נגזרים ALM
 סך הכל נכסים התחייבויות⁵
 השפעת נגזרים ALM
 סך הכל התחייבויות פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד:

נכסים
 השפעת נגזרים ALM
 סך הכל נכסים התחייבויות
 השפעת נגזרים ALM
 סך הכל התחייבויות פער הריבית

מטבע חוץ:²

נכסים
 השפעת נגזרים:
 נגזרים מגדרים
 נגזרים ALM
 סך הכל נכסים התחייבויות
 השפעת נגזרים:
 נגזרים מגדרים
 נגזרים ALM
 סך הכל התחייבויות פער הריבית

סך הכל:

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון
 השפעת נגזרים:
 נגזרים מגדרים
 נגזרים ALM
 סך הכל נכסים התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון
 השפעת נגזרים:
 נגזרים מגדרים
 נגזרים ALM
 סך הכל התחייבויות פער הריבית³

* הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

** מוצג מחדש.

*** סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

1 לאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.

2 פעילות מקומית - לרבות מט"י צמוד למט"ח.

3 פער הריבית של כל מגזרי הצמדה יחדיו אינו בר השוואה בין התקופות היות והוא משקלל בתוכו את הפוזיציה במגזר הצמוד.

סכומים מדווחים

**2006		2007		שלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2007		שלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2006	
הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ¹
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2.4		4.0					
***-		-					
5.4		6.6					
-		-					
28.5		30.3					
(0.3)		2.8					
28.2		33.1					
	6,193.8		7,222.8				
	16.9		18.3				
	143.4		85.7				
	(12.7)		(11.6)				
	6,341.4		7,315.2				
	5,870.5		6,810.2				
	14.2		27.6				
	8.9		10.8				
	5,893.6		6,848.6				
	447.8		466.6				
	22.5		23.1				
	470.3		489.7				

בגין אופציות, נטו
בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים
בגידור, ב- ALM ונגזרים משובצים שהופרדו)
עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות⁴
הוצאות מימון אחרות
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה
כללית ונוספת)
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה
לחובות מסופקים
סך הכל:
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון⁵
נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
נכסים כספיים אחרים
הפרשה כללית ונוספת לחובות מסופקים
סך כל הנכסים הכספיים
סך הכל:
התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון⁵
התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים
התחייבויות כספיות אחרות
סך כל התחייבויות הכספיות
סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
נכסים לא כספיים
סך כל האמצעים ההוניים

**2006		2007		שלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2007		שלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2006	
שיעור הכנסה (הוצאה) כולל		שיעור הכנסה (הוצאה) כולל		שיעור הכנסה (הוצאה) כולל		שיעור הכנסה (הוצאה) כולל	
ללא	כולל	ללא	כולל	ללא	כולל	ללא	כולל
השפעת נגזרים	השפעת נגזרים	השפעת נגזרים	השפעת נגזרים	השפעת נגזרים	השפעת נגזרים	השפעת נגזרים	השפעת נגזרים
מיליוני \$	מיליוני \$	מיליוני \$	מיליוני \$	מיליוני \$	מיליוני \$	מיליוני \$	מיליוני \$
ארה"ב	ארה"ב	ארה"ב	ארה"ב	ארה"ב	ארה"ב	ארה"ב	ארה"ב
4.85	6.3	529.1		4.86	7.1	594.4	
	(0.4)	29.4			8.0	40.7	
	1.1	135.3			1.4	208.5	
4.10	7.0	693.8		8.06	16.5	843.6	
(4.01)	(5.4)	547.2		(4.30)	(6.2)	585.6	
	0.6	27.4			(8.0)	40.7	
	(0.5)	115.0			0.8	197.3	
(3.11)	(5.3)	689.6		(6.67)	(13.4)	823.6	
0.99	0.84			1.39	0.56		

מטבע חוץ:²
נכסים
השפעת נגזרים:
נגזרים מגזרים
נגזרים ALM
סך הכל נכסים
התחייבויות
השפעת נגזרים:
נגזרים מגזרים
נגזרים ALM
סך הכל התחייבויות
פער הריבית

4 לרבות רוחים והפסדים במכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
5 בחישוב שיעורי הכנסה והוצאה הובאו בחשבון יתרות חוב ויתרות התחייבות הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי.

סקירת הנהלה - שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

		**; *2006		*2007		30 בספטמבר 2007		לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2007	
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות		יתרה ממוצעת ¹		שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	
כולל	ללא	(הוצאות)	יתרה ממוצעת ¹	כולל	ללא	(הוצאות)	יתרה ממוצעת ¹	כולל	ללא
השפעת נגזרים	השפעת נגזרים	מימון	ממוצעת ¹	השפעת נגזרים	השפעת נגזרים	מימון	ממוצעת ¹	השפעת נגזרים	השפעת נגזרים
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%
	4.72	123.6	3,514.7		3.54	113.3	4,280.1		
		16.7	595.7			10.0	475.6		
4.58		140.3	4,110.4	3.47		123.3	4,755.7		
	(3.89)	(100.9)	3,475.8		(2.48)	(76.3)	4,111.5		
		(9.4)	450.1			(10.8)	547.5		
(3.76)		(110.3)	3,925.9	(2.50)		(87.1)	4,659.0		
0.82	0.83			0.97	1.06				
מטבע ישראלי לא צמוד:									
									נכסים ⁵
									השפעת נגזרים ALM
									סך הכל נכסים
									התחייבויות ⁵
									השפעת נגזרים ALM
									סך הכל התחייבויות
									פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד:									
	6.24	20.0	430.3		6.19	19.0	412.7		נכסים
		0.5	17.8			1.4	62.8		השפעת נגזרים ALM
6.15		20.5	448.1	5.76		20.4	475.5		סך הכל נכסים
	(6.28)	(2.1)	44.9		(6.01)	(0.9)	20.1		התחייבויות
		(9.7)	279.3			(6.6)	183.5		השפעת נגזרים ALM
(4.88)		(11.8)	324.2	(4.94)		(7.5)	203.6		סך הכל התחייבויות
1.27	(0.04)			0.82	0.18				פער הריבית
מטבע חוץ:²									
	(2.39)	(44.1)	2,451.9		3.83	64.0	2,238.3		נכסים
		(24.6)	129.4			2.9	166.1		השפעת נגזרים:
		(1.3)	679.3			(13.2)	860.3		נגזרים מגזרים
(2.85)		(70.0)	3,260.6	2.20		53.7	3,264.7		נגזרים ALM
	3.24	62.8	2,570.2		(2.82)	(50.7)	2,406.2		סך הכל נכסים
		27.2	122.3			(4.1)	166.1		התחייבויות
		5.9	565.1			1.4	666.7		השפעת נגזרים:
3.91		95.9	3,257.6	(2.20)		(53.4)	3,239.0		נגזרים מגזרים
1.06	0.85			0.00 ⁶	1.01				נגזרים ALM
									סך הכל התחייבויות
									פער הריבית
סך הכל:									
	2.08	99.5	6,396.9		3.79	196.3	6,931.1		נכסים כספיים שהניבו
		(24.6)	129.4			2.9	166.1		הכנסות מימון
		15.9	1,292.8			(1.8)	1,398.7		השפעת נגזרים:
1.55		90.8	7,819.1	3.11		197.4	8,495.9		נגזרים מגזרים
									נגזרים ALM
									סך הכל נכסים
	(0.88)	(40.2)	6,090.9		(2.62)	(127.9)	6,537.8		התחייבויות כספיות שגרמו
		27.2	122.3			(4.1)	166.1		הוצאות מימון
		(13.2)	1,294.5			(16.0)	1,397.7		השפעת נגזרים:
(0.47)		(26.2)	7,507.7	(2.44)		(148.0)	8,101.6		נגזרים מגזרים
									נגזרים ALM
									סך הכל התחייבויות
1.08	1.20			0.67	1.17				פער הריבית ³

* הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

** מוצג מחדש.

*** סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

1 לאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשה הספציפית לחובות מסופקים.

2 פעילות מקומית - לרבות מט"י צמוד למט"ח.

3 פער הריבית של כל מגזרי הצמדה יחדיו אינו בר השוואה בין התקופות היות והוא משקלל בתוכו את הפוזיציה במגזר הצמוד.

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007		**2006	
יתרה ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
	24.0	8.9	
	-	***-	
	23.7	12.5	
	(0.7)	(0.2)	
	96.4	85.8	
	(1.3)	1.0	
	95.1	86.8	
	6,931.1	6,396.9	
	14.0	20.3	
	81.6	147.6	
	(11.2)	(12.5)	
	7,015.5	6,552.3	
	6,537.8	6,090.9	
	18.6	15.0	
	12.5	7.4	
	6,568.9	6,113.3	
	446.6	439.0	
	22.0	25.1	
	468.6	464.1	

בגין אופציות, נטו
 בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב- ALM ונגזרים משובצים שהופרדו)

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות⁴

הוצאות מימון אחרות

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים

סך הכל:

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון⁵

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

נכסים כספיים אחרים

הפרשה כללית ונוספת לחובות מסופקים

סך כל הנכסים הכספיים

סך הכל:

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון⁵

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים

התחייבויות כספיות אחרות

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות

נכסים לא כספיים

סך כל האמצעים ההוניים

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007		**2006	
שיעור הכנסה (הוצאה)		שיעור הכנסה (הוצאה)	
יתרה ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון
מיליוני \$ ארה"ב	מיליוני \$ ארה"ב	מיליוני \$ ארה"ב	מיליוני \$ ארה"ב
%	%	%	%
534.1	529.5	18.0	4.56
40.0	28.8	(4.9)	
207.2	150.8	3.9	
781.3	709.1	17.0	3.21
570.0	552.5	(14.6)	(3.54)
40.0	27.2	5.5	
160.5	125.5	(2.3)	
770.5	705.2	(11.4)	(2.16)
			1.05
			1.02
			0.69
			0.61

מטבע חוץ:²

נכסים

השפעת נגזרים:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל נכסים התחייבויות

השפעת נגזרים:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

4 לרבות רווחים והפסדים במכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.

5 בחישוב שיעורי הכנסה והוצאה הובאו בחשבון יתרות חוב ויתרות התחייבות הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי.

6 הירידה במרווח המט"ח נובעת מפעילות באופציות ש"ח – מט"ח, כאשר ההתכנסות היא באמצעות פעולות בנכס הבסיס. במהלך התקופה הפעילות הניבה הוצאה בגין הפרשי שער שליליים מול הכנסות בגין אופציות בסכום של כ- 11.7 מיליוני ש"ח. כתוצאה מכך ירד המרווח במט"ח.

הצהרה (certification)

אני, אילן רביב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30.9.07 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק, וכן:
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
  - (ב) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ג) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אילן רביב

מנהל כללי

13 בנובמבר 2007

40

הצהרה (certification)

אני, אורית איצקוביץ, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30.9.07 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק. וכן:
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
  - (ב) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ג) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אורית איצקוביץ

חשבונאית ראשית

13 בנובמבר 2007

יבוא כאן עמוד מחליף ללא מספור של

סומך חייקין

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים

31.12.06	30.9.06	30.9.07	
מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	
			נכסים
1,890.3	1,773.5	2,411.9	מזומנים ופקדונות בבנקים
² 3,282.6	² 2,985.2	2,900.4	ניירות ערך
-	-	493.8	ניירות ערך שנשאלו
1,578.0	¹ 1,241.0	2,267.6	אשראי לציבור
12.3	13.5	12.9	בניינים וציוד
232.5	335.9	335.4	נכסים אחרים
² 6,995.7	² , ¹ 6,349.1	8,422.0	סך הכל נכסים
			התחייבויות והון
6,083.3	5,323.5	6,903.9	פקדונות הציבור
48.7	131.8	101.8	פקדונות מבנקים
-	-	199.4	פקדונות הממשלה
² 426.1	² , ¹ 414.9	717.1	התחייבויות אחרות
² 6,558.1	² , ¹ 5,870.2	7,922.2	סך הכל התחייבויות
437.6	478.9	499.8	הון עצמי
² 6,995.7	² , ¹ 6,349.1	8,422.0	סך הכל התחייבויות והון

אורית איצקוביץ
חשבונאית ראשית

אילן רביב
מנהל כללי

ז'אק אלעד
יו"ר הדירקטוריון

- 1 הוצג מחדש, ראה ביאור 2.
2 מוין מחדש.

תאריך אישור הדוחות: 13 בנובמבר 2007

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2006	2007	2006	2007	
מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	
116.3	85.8	96.4	28.5	30.3	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(1.9)	(1.0)	1.3	0.3	(2.8)	הפרשה לחובות מסופקים
118.2	86.8	95.1	28.2	33.1	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
¹ 112.7	¹ 86.1	92.1	¹ 25.0	32.2	עמלות תפעוליות
(0.5)	(0.1)	0.7	(0.2)	0.4	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
¹ 19.7	¹ 16.2	16.5	¹ 4.5	5.7	הכנסות אחרות
131.9	102.2	109.3	29.3	38.3	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
¹ 69.6	¹ 54.3	55.3	¹ 16.6	19.8	משכורת והוצאות נלוות
16.5	12.3	10.2	3.4	4.1	אחזקה ופחת בניינים וציוד
¹ 52.8	¹ 39.0	45.1	¹ 13.5	14.2	הוצאות אחרות
138.9	105.6	110.6	33.5	38.1	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
111.2	83.4	93.8	24.0	33.3	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
45.4	31.9	33.6	9.2	9.7	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
65.8	51.5	60.2	14.8	23.6	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
1.0	0.9	³ -	-	(0.5)	חלקו של הבנק (בהפסדים) ברווחים מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס
66.8	52.4	60.2	14.8	23.1	רווח נקי מפעולות רגילות
6.8	6.5	-	-	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס ²
73.6	58.9	60.2	14.8	23.1	רווח נקי
ש"ח					
21.4	16.8	19.3	4.7	7.4	רווח נקי למניה:
2.2	2.1	-	-	-	רווח בסיסי ומדולל למניה
23.6	18.9	19.3	4.7	7.4	רווח מפעולות רגילות
רווח מפריטים מיוחדים					
רווח נקי					
מספר מניות בנות 1 ש"ח					
3,123.9	3,123.9	3,123.9	3,123.9	3,123.9	ע.ג. כל אחת (באלפי מניות)

- 1 מוין מחדש.
- 2 ראה פרוט בנספח ה.
- 3 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007			
סך הכל מיליוני ש"ח	עודפים ¹ מיליוני ש"ח	הון וקרנות הון מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
479.7	82.1	397.6	יתרה לתחילת התקופה
23.1	23.1	-	רווח נקי לתקופה
(4.9)	(4.9)	-	התאמות מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
1.9	1.9	-	השפעת המס המתייחס
499.8	102.2	397.6	יתרה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007			
סך הכל מיליוני ש"ח	עודפים ¹ מיליוני ש"ח	הון וקרנות הון מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
437.6	40.0	397.6	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
60.2	60.2	-	רווח נקי לתקופה
3.2	3.2	-	התאמות מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(1.2)	(1.2)	-	השפעת המס המתייחס
499.8	102.2	397.6	יתרה לסוף התקופה

1 העודפים ליום 30.9.07 כוללים התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בניכוי השפעת המס בסך 3.2 מיליוני ש"ח, וליום 30.9.06 סך של (2.8) מיליוני ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2006			
סך הכל מיליוני ש"ח	עודפים ¹ מיליוני ש"ח	הון וקרנות הון מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
461.5	63.9	397.6	יתרה לתחילת התקופה
14.8	14.8	-	רווח נקי לתקופה
4.5	4.5	-	התאמות מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(1.9)	(1.9)	-	השפעת המס המתייחס
478.9	81.3	397.6	יתרה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2006				
סך הכל מיליוני ש"ח	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן מיליוני ש"ח	עודפים ¹ מיליוני ש"ח	הון וקרנות הון מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
449.5	28.0	23.9	397.6	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
58.9	-	58.9	-	רווח נקי לתקופה
(28.0)	(28.0)	-	-	דיבידנד
(2.5)	-	(2.5)	-	התאמות מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
1.0	-	1.0	-	השפעת המס המתייחס
478.9	-	81.3	397.6	יתרה לסוף התקופה

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2006				
סך הכל	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	עודפים ¹	הון וקרנות הון	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
449.5	28.0	23.9	397.6	יתרה לתחילת השנה
73.6	-	73.6	-	רווח נקי לשנה
(88.0)	(28.0)	(60.0)	-	דיבידנד שחולק
4.3	-	4.3	-	התאמות מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(1.8)	-	(1.8)	-	השפעת המס המתייחס
437.6	-	40.0	397.6	יתרה לסוף השנה

1 העודפים ליום 31.12.06 כוללים התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בניכוי השפעת המס בסך 1.2 מיליוני ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח א -

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2006	2007	2006	2007	
מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	
15.7	85.0	(1.3)	(1.8)	א. בגין נכסים¹
(0.8)	-	(0.2)	-	מאשראי לציבור
4.1	(0.2)	(1.0)	(1.1)	מאשראי לממשלה
-	7.9	-	4.0	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
⁵ (6.6)	1.3	⁵ (21.2)	(47.0)	ניירות ערך שנשאלו
88.8	101.1	26.5	4.6	מפקדונות בבנקים
				מאגרות חוב
				ב. בגין התחייבויות¹
(36.6)	(118.1)	16.2	68.7	על פקדונות הציבור
(1.0)	(5.1)	(0.6)	(0.6)	על פקדונות מבנק ישראל
(1.7)	(4.7)	0.2	1.7	על פקדונות מבנקים
				ג. בגין מכשירים נגזרים
2.7	(17.8)	2.1	(8.8)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ²
⁵ 8.9	24.0	⁵ 2.4	4.0	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
				ד. אחר
3.8	2.0	1.3	0.4	עמלות מעסקי מימון
2.3	13.0	(0.2)	4.0	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה, נטו
				רווחים שמומשו ושטרם מומשו
5.1	7.3	1.8	2.0	מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
1.3	1.4	2.5	0.2	הכנסות מימון אחרות ⁴
(0.2)	(0.7)	-	-	הוצאות מימון אחרות
				סך הכל רווח מפעולות מימון
85.8	96.4	28.5	30.3	לפני הפרשה לחובות מסופקים
9.1	4.5	2.7	6.4	מזה: הפרשי שער, נטו
				ה. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעולות מימון
⁶ 1.7	(1.2)	⁶ 0.1	(3.3)	הכנסות (הוצאות) מימון בגין נכסים (סעיף א) ³
0.9	-	0.8	-	הכנסות מימון בגין התחייבויות (סעיף ב) ³

1 כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

2 מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3 פרוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו- ב לעיל.

4 כולל ריבית מחובות מסופקים וחובות שאינם נושאים הכנסה לשלושה ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007 בסך 0.3 מיליוני ש"ח ובסך 1.3 מיליוני ש"ח בהתאמה. (2006 - בסך 0.3 מיליוני ש"ח ובסך 0.9 מיליוני ש"ח בהתאמה).

5 מוין מחדש.

6 הוצג מחדש.

נספח ב - הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007			
סך הכל מיליוני ש"ח	הפרשה נוספת ² מיליוני ש"ח	הפרשה ספציפית ¹ מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
60.8	11.2	49.6	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
0.1	-	0.1	הפרשות במהלך התקופה
(2.9)	(0.1)	(2.8)	הקטנת הפרשות
(2.8)	(0.1)	(2.7)	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
-	-	-	מחיקות
58.0	11.1	46.9	יתרת הפרשה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007			
סך הכל מיליוני ש"ח	הפרשה נוספת ² מיליוני ש"ח	הפרשה ספציפית ¹ מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
59.5	11.4	48.1	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
7.2	0.3	6.9	הפרשות במהלך התקופה
(5.9)	(0.6)	(5.3)	הקטנת הפרשות
1.3	(0.3)	1.6	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
(2.8)	-	(2.8)	מחיקות
58.0	11.1	46.9	יתרת הפרשה לסוף התקופה

1 לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים, לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

2 כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים בהתאם להוראות בנק ישראל.

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006			
סך הכל מיליוני ש"ח	הפרשה נוספת ² מיליוני ש"ח	הפרשה ספציפית ¹ מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
60.3	12.7	47.6	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
0.6	0.1	0.5	הפרשות במהלך התקופה
(0.3)	(0.2)	(0.1)	הקטנת הפרשות
0.3	(0.1)	0.4	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
-	-	-	מחיקות
60.6	12.6	48.0	יתרת הפרשה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006			
סך הכל מיליוני ש"ח	הפרשה נוספת ² מיליוני ש"ח	הפרשה ספציפית ¹ מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
62.4	12.4	50.0	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
4.2	1.0	3.2	הפרשות במהלך התקופה
(5.2)	(0.8)	(4.4)	הקטנת הפרשות
(1.0)	0.2	(1.2)	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
(0.8)	-	(0.8)	מחיקות
60.6	12.6	48.0	יתרת הפרשה לסוף התקופה

נספח ג - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2007							
סך הכל מיליוני ש"ח	פריטים שאינם כספיים ² מיליוני ש"ח	מטבע חוץ ¹			מטבע ישראלי		
		אחר מיליוני ש"ח	אירו מיליוני ש"ח	דולר ארה"ב מיליוני ש"ח	צמוד מדד מיליוני ש"ח	לא צמוד מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
2,411.9	-	355.4	169.4	1,135.2	96.1	655.8	נכסים
2,900.4	22.7	20.8	153.0	602.3	263.3	1,838.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
493.8	-	-	-	-	-	493.8	ניירות ערך
2,267.6	-	64.7	21.3	305.2	3.2	1,873.2	ניירות ערך שנשאלו
12.9	12.9	-	-	-	-	-	אשראי לציבור
335.4	242.0	9.1	3.7	22.7	2.6	55.3	בניינים וציוד
8,422.0	277.6	450.0	347.4	2,065.4	365.2	4,916.4	נכסים אחרים
							סך הכל נכסים
6,903.9	-	363.1	343.8	2,145.4	2.9	4,048.7	התחייבויות
101.8	-	-	-	22.9	-	78.9	פקדונות הציבור
199.4	-	-	-	-	-	199.4	פקדונות מבנקים
717.1	239.3	8.9	3.5	27.1	55.0	383.3	פקדונות הממשלה
7,922.2	239.3	372.0	347.3	2,195.4	57.9	4,710.3	התחייבויות אחרות
499.8	38.3	78.0	0.1	(130.0)	307.3	206.1	סך הכל התחייבויות
							הפרש
							מכשירים נגזרים שאינם
							מגדרים:
-	-	(73.8)	-	155.5	(50.9)	(30.8)	מכשירים נגזרים
-	-	-	(2.4)	8.7	-	(6.3)	(למעט אופציות)
-	-	-	-	(5.0)	-	5.0	אופציות בכסף נטו
499.8	38.3	4.2	(2.3)	29.2	256.4	174.0	(במונחי נכס בסיס)
							אופציות מחוץ לכסף נטו
							(במונחי נכס בסיס)
							סך הכל
-	-	-	-	(12.4)	-	12.4	אופציות בכסף נטו
-	-	-	-	(16.1)	-	16.1	(סכום נקוב מהוון)
							אופציות מחוץ לכסף נטו
							(סכום נקוב מהוון)

1 כולל הצמדה למטבע חוץ.
2 רבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

סכומים מדווחים

30 בספטמבר 2006							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	מטבע חוץ ¹			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1,773.5	-	181.1	77.6	931.1	84.8	498.9	נכסים
⁴ 2,985.2	15.4	54.0	202.3	486.0	338.0	⁴ 1,889.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
³ 1,241.0	-	86.8	30.2	368.4	36.9	³ 718.7	ניירות ערך
13.5	13.5	-	-	-	-	-	אשראי לציבור
335.9	60.8	0.5	0.6	26.2	0.1	247.7	בניינים וציוד
^{3,4} 6,349.1	89.7	322.4	310.7	1,811.7	459.8	^{3,4} 3,354.8	נכסים אחרים
							סך הכל נכסים
5,323.5	-	244.7	295.5	1,860.3	13.1	2,909.9	התחייבויות
131.8	-	0.1	0.2	86.5	23.3	21.7	פקדונות הציבור
^{3,4} 414.9	57.3	0.5	0.1	14.6	5.0	^{3,4} 337.4	פקדונות מבנקים
^{3,4} 5,870.2	57.3	245.3	295.8	1,961.4	41.4	^{3,4} 3,269.0	התחייבויות אחרות
478.9	32.4	77.1	14.9	(149.7)	418.4	85.8	סך הכל התחייבויות
							הפרש
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(78.0)	(14.6)	153.3	(346.9)	286.2	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(2.5)	36.5	-	(34.0)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
478.9	32.4	(0.9)	(2.2)	40.1	71.5	338.0	סך הכל
-	-	-	-	1.1	-	(1.1)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	(1.7)	-	1.7	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1 כולל הצמדה למטבע חוץ.
 2 לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 3 הוצג מחדש.
 4 מוין מחדש.

נספח ג - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2006							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	מטבע חוץ ¹			מטבע ישראלי		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	אירו מיליוני ש"ח	דולר ארה"ב מיליוני ש"ח	צמוד מדד מיליוני ש"ח	לא צמוד מיליוני ש"ח	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
1,890.3	-	153.1	54.3	1,028.2	73.8	580.9	נכסים
³ 3,282.6	24.1	64.9	245.8	397.8	368.0	³ 2,182.0	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,578.0	-	86.1	48.2	334.3	34.2	1,075.2	ניירות ערך
12.3	12.3	-	-	-	-	-	אשראי לציבור
232.5	179.8	0.1	1.0	38.8	1.4	11.4	בניינים וציוד
³ 6,995.7	216.2	304.2	349.3	1,799.1	477.4	³ 3,849.5	נכסים אחרים
							סך הכל נכסים
6,083.3	-	236.1	296.0	2,038.8	7.4	3,505.0	התחייבויות
48.7	-	0.5	-	24.3	22.9	1.0	פקדונות הציבור
³ 426.1	177.5	0.1	0.1	29.9	6.2	³ 212.3	פקדונות מבנקים
³ 6,558.1	177.5	236.7	296.1	2,093.0	36.5	³ 3,718.3	התחייבויות אחרות
437.6	38.7	67.5	53.2	(293.9)	440.9	131.2	סך הכל התחייבויות
							הפרש
-	-	(67.3)	(53.3)	³ 306.8	(243.2)	³ 57.0	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	-	(2.5)	39.1	-	(36.6)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	(17.5)	-	17.5	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
437.6	38.7	0.2	(2.6)	³ 34.5	197.7	³ 169.1	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
							סך הכל
-	-	-	-	(13.5)	-	13.5	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	(43.3)	-	43.3	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1 כולל הצמדה למטבע חוץ.

2 לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

3 מוין מחדש.

נספח ד - מגזרי פעילות

א. סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2007						
ס"ה"כ מאוחד	סכומים שלא הוקצו והתאמות	המגזר הפיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	
מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	
30.3	-	58.5	(9.7)	(0.9)	(17.6)	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
-	-	(47.2)	18.6	1.8	26.8	- מחיצוניים - בינמגזרי
38.3	0.2	3.1	21.5	(0.5)	14.0	הכנסות תפעוליות ואחרות:
-	-	0.8	(0.2)	² -	(0.6)	- מחיצוניים - בינמגזרי
68.6	0.2	15.2	30.2	0.4	22.6	סך הכנסות
(2.8)	-	(1.7)	0.2	(1.2)	(0.1)	הפרשה לחובות מסופקים
23.1	3.1	7.0	10.4	0.7	1.9	רווח נקי

לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2006						
ס"ה"כ מאוחד	סכומים שלא הוקצו והתאמות	המגזר הפיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	
מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	
28.5	-	60.1	¹ (18.6)	0.5	¹ (13.5)	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
-	-	(52.8)	¹ 26.4	1.8	¹ 24.6	- מחיצוניים - בינמגזרי
29.3	0.1	2.0	¹ 14.8	0.1	¹ 12.3	הכנסות תפעוליות ואחרות:
-	-	0.7	-	0.4	(1.1)	- מחיצוניים - בינמגזרי
57.8	0.1	10.0	¹ 22.6	2.8	¹ 22.3	סך הכנסות
0.3	-	-	(0.2)	0.3	0.2	הפרשה לחובות מסופקים
14.8	1.0	3.2	¹ 6.4	0.4	¹ 3.8	רווח נקי

1 סווג מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

נספח ד - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2007					
סוה"כ מאוחד	סכומים שלא הוקצו והתאמות	המגזר הפיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית
מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)
96.4	-	176.4	(36.7)	1.3	(44.6)
-	-	(140.6)	63.1	3.6	73.9
109.3	1.2	7.9	62.0	0.5	37.7
-	-	2.3	(0.6)	(0.1)	(1.6)
205.7	1.2	46.0	87.8	5.3	65.4
1.3	-	3.7	² (-)	(3.0)	0.6
60.2	2.5	17.6	30.3	3.2	6.6

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
- מחיצוניים
- בינמגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:
- מחיצוניים
- בינמגזרי

סך הכנסות הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2006					
סוה"כ מאוחד	סכומים שלא הוקצו והתאמות	המגזר הפיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית
מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)	מיליוני ש"ח (לא מבוקר)
85.8	-	173.8	¹ (55.0)	5.8	¹ (38.8)
-	-	(150.3)	¹ 78.9	3.7	¹ 67.7
102.2	1.0	7.6	¹ 51.3	1.9	¹ 40.4
-	-	2.3	0.1	0.3	(2.7)
188.0	1.0	33.4	¹ 75.3	11.7	¹ 66.6
(1.0)	-	-	(0.3)	(1.0)	0.3
58.9	2.5	19.4	¹ 21.8	3.5	¹ 11.7

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
- מחיצוניים
- בינמגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:
- מחיצוניים
- בינמגזרי

סך הכנסות הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

נספח ד - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2006						
ס"ה"כ מאוחד	סכומים שלא הוקצו והתאמות	המגזר הפיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	
מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (מבוקר)	מיליוני ש"ח (מבוקר)	
116.3	-	235.1	¹ (71.5)	5.9	¹ (53.2)	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
-	-	(203.0)	¹ 103.2	5.5	¹ 94.3	- מחיצוניים
						- בינמגזרי
						הכנסות תפעוליות ואחרות:
131.9	1.2	8.7	¹ 66.9	3.4	¹ 51.7	- מחיצוניים
-	-	2.9	(0.4)	(0.2)	(2.3)	- בינמגזרי
248.2	1.2	43.7	¹ 98.2	14.6	¹ 90.5	סך הכנסות
(1.9)	-	-	(0.2)	(1.4)	(0.3)	הפרשה לחובות מסופקים
73.6	(0.1)	23.4	¹ 29.1	4.6	¹ 16.6	רווח נקי

1 סוג מחדש.
2 סכום נמוך מ- (0.1) מיליוני ש"ח.

ב. טור "סכומים שלא הוקצו והתאמות", כולל בעיקר:

- הכנסות שכר דירה מחיצוניים, נטו.
- יתרת הוצאות המס לאחר שלמגזרים המדווחים יוחסו הוצאות מס לפי אחוז מס תאורטי של 38.53% (בשנת 2006 – 40.65%).
- לשנת 2006 כולל טור זה גם את תוצאות הפעולות הבלתי רגילות לאחר מס.

נספח ה - רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2006	2006	2007	2006	2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
0.4	-	-	-	-	הפרשה לפיצויי פרישה מוגדלים
9.2	9.2	-	-	-	רווח ממכירת חברה כלולה ¹
9.6	9.2	-	-	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לפני מס
(2.8)	(2.7)	-	-	-	הוצאות מס על רווח מפעולות בלתי רגילות
6.8	6.5	-	-	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

1 ביום 2 באפריל 2006, בעקבות מימוש הסכם אופציה מיום 5 בדצמבר 2005 (להלן: "הסכם האופציה"), נמכרה מלוא אחזקתו של הבנק (20%) במניות אפסילון בית השקעות בע"מ, חברה כלולה (להלן: "אפסילון") לבעלי השליטה באפסילון. הרווח מהמכירה לאחר ניכוי כל המיסים בגינה הסתכם בסך של כ- 6.8 מיליוני ש"ח.

באורים

1. א. תמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2007 נערכה לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2006. יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ולביאורים הנלווים להם.

ב. בחודש מאי 2007 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים, אשר קובע תיקון להוראות הדיווח לציבור בדבר "העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות". ההוראות שנקבעו בחוזר זה מאמצות את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן אמריקאי FAS – 140, כללי חשבונאות והעברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות, להבחנה בין העברות של נכסים פיננסיים שירשמו כמכירה לבין העברות אחרות. לאור זאת, אומץ העיקרון לפיו נכס פיננסי שהועבר יוצג במאזן של הצד השולט בו, בין אם הוא מעביר הנכס ובין אם הוא מקבל הנכס. לעניין זה, בהוראות מפורטים מבחני השליטה המתייחסים לעסקאות רכש חוזר, השאלה של ניירות ערך, איגוח הלוואות, מכירה והשתתפות בהלוואות. הבנק מיישם את ההוראות שנקבעו בחוזר זה לגבי עסקאות העברת נכסים פיננסיים, מתן שירות לנכסים פיננסיים וסילוק התחייבויות, שבוצעו לאחר ה- 31 בדצמבר 2006 ואילך. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.

2. הצגה מחדש

הדוחות הכספיים תואמו בדרך של הצגה מחדש על מנת לשקף בהם למפרע תיקון של הטיפול החשבונאי בעסקאות פתוחות של חברות כרטיסי אשראי. להלן עיקרי ההתאמות שבוצעו בדוחות הכספיים:

- בסעיף "אשראי לציבור" נכללו, בין היתר, יתרות חוב הנובעות מעסקאות כרטיסי אשראי (30 בספטמבר 2006 – 30.4 מיליוני ש"ח).
- בסעיף "התחייבויות אחרות" נכללו, בין היתר, יתרות זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (30 בספטמבר 2006 – 30.4 מיליוני ש"ח).
- בסעיף "מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים", נכללו, בין היתר, ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי.

3. התחייבויות תלויות

נגד הבנק וחברות מאוחדות עומדות תביעות ודרישות שונות. לדעת הנהלת התאגיד הבנקאי, המסתמכת על חוות דעת משפטית באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללות לפי הצורך בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין כל ההפסדים הצפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק וחברות מאוחדות.

באורים

4. מכירת אחזקה בחברה כלולה

ביום 23.7.07 נחתם הסכם למכירת מלוא אחזקתו של הבנק במניף שירותים פיננסיים בע"מ, חברה כלולה. הרווח אינו צפוי להשפיע באופן מהותי על מצבו הכספי של הבנק. כניסתו של ההסכם לתוקף הותנתה במספר תנאים מקדימים שטרם נתקיימו. לאור זאת, מתקיים משא ומתן בין הצדדים למתן ארכה לאישורים הנדרשים, כולל עדכון והארכת תוקף ההסכם.

5. מיחשוב

כחלק מקבוצת הבינלאומי, מתבצעים בבנק מהלכים להנות מהיתרון לגודל של הקבוצה בנושאים שונים. אחד הנושאים הינו שילוב מערכות המיחשוב של יובנק במערכות הקבוצה, תוך שמירת היתרון היחסי של הבנק.

במסגרת זו אוחדו תשתיות המחשוב של שני הבנקים והועברה האחראיות בגין אבטחת המידע למת"ף ("מיחשוב ותפעול פיננסי" – חברת בת של הבנק הבינלאומי). כיום, הבנקים נמצאים בעיצומו של תהליך איחוד אפליקציות.

הפרוייקט מנוהל על ידי מת"ף. הבנק מצידו שכר את שירותיה של חברת יעוץ המתמחה בתחום על מנת לוודא קיומו של הליך מסודר, מדורג ומבוקר. בנוסף, הבנק נעזר במגוון יעצים המתמחים במערכות מידע בכלל ובהסבת מערכות בפרט. מטרת הפרוייקט היא ליצור מערכת משולבת שתכיל את יתרונות המערכות השונות, ותתן תמיכה לפעילות הבנק וליתרונו היחסי, תוך התייעלות והפחתת הסיכון האנושי/תפעולי. בשלב זה מתבצעת ריצה במקביל של חלק מהמערכות.

תהליך האיחוד של האפליקציות דורש משאבים רבים בבנק, ובפרט משאבים מיחשוביים. לאור האמור, ולאור השינוי הצפוי במערכות המידע, צומצם הפיתוח המחשובי בבנק בתקופת ההסבה. עקב התארכות הפרוייקט, הנובעת מההחלטה לשמר את מערכת המסחר בניירות ערך ויכולות נוספות בתחום שוק ההון, צפוי כי עומס המטלות יפחת, עם התקדמות הפרוייקט. סיום התהליך יעשה לאחר אישור מנהל הפרוייקט, הבנק והיועצים המקצועיים המלווים את הפרוייקט.

הפיתוח המיחשובי לצרכים עסקיים צומצם למינימום הנדרש. בתחום המערך העורפי, הפיתוח התמקד בדרישות רגולטוריות ודרישות בקרה חיוניות. כתוצאה מכך, חל גידול בבקורות הידניות המפצות, בהתאם.

תהליך איחוד האפליקציות מהווה שינוי מהותי בחיי הבנק מבחינת תהליכי עבודה פנימיים ותהליכים מול לקוחות ומכאן החשיבות שהבנק נותן לניהול הסיכונים בתהליך ולבדיקות מקיפות שיעשו לפני אישור כל שלב בתהליך השילוב. לצורך כך אף מונה בקר סיכונים ייעודי בבנק לליווי הפרוייקט. מר יוסי לוי, יו"ר פעיל של מת"ף, משמש כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק.

באורים

6. שיעבודים לבנק ישראל

על פי הסדר לקבלת אשראי מבנק ישראל (אשראי נטו, לאחר ניכוי יתרת פקדונות הבנקים בבנק ישראל) נדרשים בנקים ישראלים להעביר לבנק ישראל בטוחות מתאימות כנגד אשראי זה. בחודש מאי 2006 שועבדו לטובת בנק ישראל כל האג"חים מסוג מק"מ בתיק למסחר בבנק. בחודש דצמבר 2006 שועבדו לטובת בנק ישראל כל האג"חים מסוג גילון בתיק למסחר בבנק. בחודש מרץ 2007 שועבדו לטובת בנק ישראל כל האג"חים מסוג שחר בתיק הזמין למכירה בבנק.

להבטחת אשראי שהבנק יקבל מבנק ישראל לצורך השתתפות במערכת זה"ב, שעבד הבנק ביום 22 ביולי 2007 לטובת בנק ישראל בשעבוד שוטף בדרגה ראשונה אגרות חוב שהוצאו או יוצאו על פי חוק מלווה מדינה, התשל"ט – 1979, או אגרות חוב שהוצאו או יוצאו על פי חוק מלווה קצר מועד, התשמ"ד – 1984, הנסחרות בבורסה לני"ע בתל אביב בע"מ, וכל הזכויות הנובעות ו/או הקשורות אליהן, לרבות התמורה הכספית ממכירתן, אשר תירשמנה או תופקדנה מעת לעת בחשבון בטוחות המנוהל במסלקת הבורסה על שם בנק ישראל ועבורו. שעבוד זה הינו בלתי תלוי בבטוחות או ערובות אחרות שבנק ישראל קיבל או יקבל מהבנק.

7. שיעור מס חברות ומס רווח

הפרשה למסים על הכנסת הבנק כוללת מס רווח לפי חוק מס ערך מוסף בשיעור של 15.5% המוטל על ההכנסה. לאור זאת, שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על הבנק בשנת 2006 הינו 40.65%, בשנת 2007 – 38.53%, בשנת 2008 – 36.80%, בשנת 2009 – 35.93% ומשנת 2010 ואילך יחול שיעור מס של 35.06%.

8. מכירת פעילות קופות הגמל

ביום 9 בינואר 2007 התקשר הבנק בהסכם למכירת פעילות קופות הגמל שלו בדרך של העברת ניהול לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר אי.די.איי, חברה לביטוח בע"מ. בהסכם המכירה התקשרו הבנק, יובנק ניהול קופות גמל (2005) בע"מ (להלן: "החברה"), מצד אחד, וישיר – אי.די.איי, חברה לביטוח בע"מ וחברה לניהול קופות גמל בשליטתה (להלן: "החברות הרוכשות"), מצד שני. העסקה בוצעה במקביל לעסקת מכירת קופות הגמל הנמצאות בשליטת הבנק הבינלאומי לקונה (להלן ביחד: "העסקות").

ההתקשרות אושרה על ידי הפורומים הרלבנטיים. עד למועד זה, התנאי המתלה העיקרי לביצוע העסקות, אשר טרם הושלם, הינו קבלת אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.

באורים

התמורה שתשולם לחברה תהא 3% מסך נכסי הקופות (למעט הצבירה של יובנק כעמית מעביד ביובנק קופה מרכזית לפיצויים), ביום חתימת ההסכם, תוך התאמות. נכון למועד חתימת ההסכם, סכום התמורה עומד על כ- 2.4 מיליון ש"ח.

לאור ההחלטה שלא לכלול את נכסי יובנק כעמית מעסיק במסגרת הנכסים הנמכרים, עלה הצורך לפצל בין הנכסים שיימכרו לישיב אי.די.איי לבין נכסי יובנק כעמית מעסיק, אשר יועברו לקופה ייעודית שתנוהל תחת קידמה חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "הקופה הנעברת").

תהליך העברת נכסי קבוצת יובנק מיובנק קופה מרכזית לפיצויים לקופה הנעברת בוצע בחודש ספטמבר 2007 על פי טיוטת חוזר של משרד האוצר – אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון מיום 20 ביוני 2004: "העברת זכויות עמיתים בין קופות גמל שלא במזומן" (להלן: "החוזר") ועל פי אישור משרד האוצר שניתן לחברה לפעול על פי טיוטת חוזר זו.

בהתאם לתנאי העסקה, הבנק והחברה התחייבו לשפות את החברות הרוכשות בגין תביעות שיוגשו נגדן בתקופה שעד תום ארבע שנים ממועד השלמת העסקה, שעילתן נולדה קודם למועד השלמת העסקה, אך לא היתה ידועה במפורש מתוך הדוחות הכספיים של הקופות, בתנאי שסכומן המצטבר של התביעות אינו עולה על סכום התמורה, ובכפוף לתנאים נוספים שנקבעו.

ביום 2.7.07 חתמו הצדדים לעסקות על הסכמה להארכת התקופה להשלמת העסקות עד ליום 30.9.07 (במקום 8.7.07). ביום 25.9.07 חתמו הצדדים לעסקות על הסכמה להארכה נוספת של התקופה להשלמת העסקות עד ליום 31.10.07. ביום 31.10.07 חתמו הצדדים לעסקות על הסכמה להארכה נוספת של התקופה להשלמת העסקות עד ליום 15.11.07. הצדדים יהיו רשאים, אך לא חייבים, לשוב ולהאריך את התקופה להשלמה בהסכמה בכתב.

9. הסכם העברת פעילות הפקטורינג

ב- 25 בינואר 2007 נחתם בין הבנק לבין בנק אוצר החייל בע"מ ("אוצר החייל") (בבעלות בעל השליטה בבנק) הסכם להעברת פעילותו של הבנק בתחום שירותי הפקטורינג לאוצר החייל, לרבות העברת המומחיות שנצברה ביובנק בתחום. על פי ההסכם, החל מיום 1.2.2007 העביר יובנק בהדרגה את לקוחותיו לקבלת שירותי פקטורינג בעסקאות חדשות לאוצר החייל ("הלקוחות הקיימים") לשם קבלת שירותים. כמו כן, יהיה הבנק רשאי להפנות לאוצר החייל לקוחות חדשים, אשר יבקשו לקבל ממנו שירותי פקטורינג בעתיד ("הלקוחות החדשים"). בתמורה להעברת הפעילות כאמור, זכאי הבנק לתשלומים שנתיים אשר יגזרו מרווחי אוצר החייל מפעילות הפקטורינג של לקוחות קיימים ולקוחות חדשים, הכל בהתאם להגדרות ולנוסחאות החישוב שנקבעו בהסכם. תקופת ההסכם נקבעה לשמונה שנים.

10. **טיטת הוראה בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי**

ביום 20 באוקטובר 2007 העביר בנק ישראל לעיונם של התאגידים הבנקאיים טיטת הוראה מספר 3, אשר עלתה לדין לוועדה המייעצת, בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". טיטת הוראה זו מבוססת על גילויי דעת חשבונאיים שפורסמו בארה"ב, ועל הוראות הרשות לניירות ערך בארה"ב המתייחסות לתאגידים בנקאיים. העקרונות המנחים בבסיס טיטת ההוראה, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו. בין היתר, נכללו בטיטת ההוראה השינויים הבאים:

- על התאגידים הבנקאיים לערוך הפרשות לירידת ערך נכסים, בגין אשראי בעייתי, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית" - כמפורט להלן:
- "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית הינה מיליון ש"ח ומעלה וכל החובות האחרים שמזוהים לצורך הערכה, אשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי".
- ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תיערך בהתבסס על תזרימי התקבולים המהוונים הצפויים מהחייבים, או על פי השווי ההוגן של הבטוחות ששועבדו להבטחת אותו אשראי.
- "הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות לווים הומוגניות, המורכבות מאשראי בסכומים קטנים יחסית וכן בגין אשראי אחר שנבדק פרטנית, ולא סווג כ"חובות פגומים". ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי תיערך בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות.
- הוגדרו סוגים חדשים של חובות בעייתיים, כגון:
  - "סיכון אשראי נחות" - מוגדר כאשראי שאינו מוגן באופן מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס של הביטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב - באופן שקיימת אפשרות ברורה שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה - אם לא יתוקנו הליקויים.
  - "חוב פגום" - מוגדר כחוב אשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, הבנק צופה כי לא יוכל לגבות את כל סכומי הקרן והריבית לפי התנאים החוזיים של ההסכם, לרבות:
    - חוב אשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, למעט אם הוא גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גביה.
    - כל חוב בחשבון חח"ד או עו"ש - כאשר החשבון מחויב בתוספת ריבית חריגה ועמלות טיפול מיוחדות כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין 325.
    - כל חוב שאורגן מחדש.
    - חובות אשר ההפרשה הספציפית בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי - אם תאגיד בנקאי בחר לסווגם כפגומים.

באורים

על פי טיוטת ההוראה, נאסר על התאגידים הבנקאיים לרשום הכנסות ריבית (לא כולל הפרשי הצמדה ושער על קרן החוב) בגין חובות פגומים על בסיס צבירה.

- הוחמרו ההוראות בגין מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בטיטת ההוראה בנושא זה, כלהלן:

- יש למחוק חשבונאית כל חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח, או חלק ממנו שסיכויי גבייתו קלושים.

- לגבי חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס "הפרשה קבוצתית", נקבע כלהלן:

1. החובות יסווגו כחובות נחותים כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 90 יום ומעלה.

2. החובות יסווגו כחובות פגומים ויימחקו חשבונאית (חלק החוב שללא ביטחון מובטח) כאשר הם הופכים לחובות בפיגור של 150 יום ומעלה.

- הורחבו דרישות הגילוי בדוחות הכספיים בגין חובות פגומים ובגין הפרשה להפסדי אשראי.

- נקבעו כללים לעריכת נהלים, לתיעוד ולבקרה פנימית בגין השיטות והתהליכים לזיהוי, מדידה ודווח של חובות בעייתיים, ושל הפרשות להפסדי אשראי בגינם.

הוראות מעבר ליישום ההוראה בשנת 2007, בדוח השנתי, כוללות גילוי לגבי האימוץ הצפוי של ההוראה, תוך פרוט:

- עיקרי ההוראה.

- היערכות התאגיד הבנקאי ליישום ההוראה.

- השינויים העיקריים שצפויים לחול במדיניות החשבונאית שמיישם התאגיד הבנקאי, לרבות התייחסות למדיניות ההפרשה להפסדי האשראי.

- ההשפעה (כיוון והיקף) הצפויה של יישום ההוראה, אם ההשפעה אינה ניתנת לאומדן. יש לפרט הסיבות לכך ולוח הזמנים הצפוי עד לעריכת האומדן.

- תיאור מילולי של ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה בדוחות לשנת 2009 ואילך על תוצאות הפעולות, המצב הכספי, תזרימי המזומנים, יחסים מהותיים המצביעים על איכות תיק האשראי, וכן של השפעות צפויות על ניהול סיכוני האשראי ועל תנודתיות הרווח הנקי וההון העצמי.

הוראות מעבר ליישום ההוראה בדוחות הכספיים בשנת 2008 כוללות דרישה לגילוי כמותי של השפעת האימוץ של הוראה זו, שיבהיר את השפעת האימוץ לראשונה של הוראה זו ליום 1.1.09 על סעיפים עיקריים בדוחות הכספיים. ינתן גילוי לפחות למידע הבא, אם רלבנטי:

- יתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור ליום 1.1.09.

- יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ליום 1.1.09, תוך הבחנה בין רכיביה השונים.

- היתרות שנכללות בגילוי שנדרש לדוח הדירקטוריון, ליום 1.1.09.

- יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, ליום 1.1.09.

- יתרת מסים שוטפים או מסים נדחים לקבל או לשלם בגין הפרשה להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, ליום 1.1.09.

- השפעה על ההון העצמי ליום 1.1.09.

באורים

הוראות מעבר ליישום ההוראה בדוחות הכספיים בשנת 2009:

ביום 1.1.09 תיושם הוראה זו על כל החובות ומכשירי האשראי החוץ מאזניים שקיימים ביום זה. התאמות המעבר שנובעות מאימוץ הוראה זו ליום 1.1.09 יכללו ישירות בסעיף עודפים בהון העצמי.

לצורך יישום הוראה זו תאגיד בנקאי, בין היתר:

- ימחק חשבונאית כל חוב אשר ביום 1.1.09 עומד בתנאים למחיקה חשבונאית.
- יסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר ביום 1.1.09 עומד בתנאים לסיווג כאמור. טרם נקבע סופית הסיווג לעניין חוב בעייתי אשר אורגן מחדש. מוצע שאם השינויים בתנאי החוב בוצעו לפני 1.1.07, לא ייחשב החוב לפגום כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.
- יבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר ביום 1.1.09 עומד בתנאים המתייחסים.
- יתאם את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1.1.09 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות התייעוד.
- יבחן את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם, ליום 1.1.09.

הוראה זו לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. בדוחות הרבעוניים בשנת 2009 ובדוח לשנת 2009 יכלל ביאור בדבר אופן האימוץ לראשונה של הוראה זו. מספרי השוואה יוצגו באותו אופן שבו הם הוצגו בדוחות המתייחסים שפורסמו בשנים האמורות.

הוראות מעבר לטיפול החשבונאי בהפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת יובאו לדיון בוועדה המייעצת לענייני בנקאות.

בדיונים מקדמיים שהתקיימו בנושא זה בבנק ישראל, נדונו סוגיות שונות ואובחנו קשיים רבים ביישום ההוראה, לרבות השלכות אפשריות שיהיו ליישום ההוראה על מערכת היחסים העתידית שבין הבנק ללקוחותיו, והקושי ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - בסביבה העסקית הקיימת בישראל. בנוסף, יישום טיוטת ההוראה מחייב היערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות - שאינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי העקרונות המוצעים. הערכת ההשפעה על יתרת האשראי במסלול הקבוצתי לא ניתנת לביצוע ללא בניית מערכת מידע שתקבע את הפרמטרים המובילים לבניית הקבוצות.

למרות הסיבות המפורטות לעיל, בהתאם לדרישת בנק ישראל, ביצע הבנק הערכה ראשונית של השלכות יישום ההוראה בדוחותיו.

הערכת הבנק התייחסה לחובות מהותיים בלבד (מעל לסף שנקבע), והתבססה, בין היתר, במקרים מסויימים על הערכות ופרשנויות סובייקטיביות. על פי הערכה זו ההשפעה הצפויה של יישום טיוטת ההוראה על הבנק נכון ליום 30.9.07 מסתכמת בכ- 23.5 מיליוני ש"ח, לפני השפעת המס. הסכום נובע ממחיקת קרן וביטולי ריבית צבורה של חובות שיוגדרו כפגומים עקב טיפול משפטי ממושך, וזאת למרות שהחובות מובטחים היטב והבנק צופה את פרעונם המלא של החובות, כולל הריבית הצבורה בגינם.

באורים

11. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם

תקן חשבונאות מספר 23 – הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 23, "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה" (להלן – "התקן"). התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו – 1996, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנזקפה בעסקה ייזקק להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".

התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה, כדלקמן: העברת נכס לישות מבעל השליטה, או לחילופין, העברת נכס מהישות לבעל השליטה, נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או חלקה, על ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על ידי בעל השליטה בה בגין הוצאה, ויותר בעל השליטה לישות על חוב שמגיע לו מהישות, במלואו או בחלקו, והלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה. כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה במהלך התקופה.

התקן יחול על עסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה שיבוצעו לאחר 1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני מועד תחילת תקן זה החל ממועד תחילתו. לתאריך פרסום הדוחות טרם פורסמו הוראות המפקח על הבנקים בנוגע לאופן אימוץ התקן על ידי תאגידים בנקאיים, אם בכלל.

תקן חשבונאות מספר 27 בדבר כללים להכרה מדידה וגריעה של פריטי רכוש קבוע

בחודש אוגוסט 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 27, "רכוש קבוע" (להלן – "התקן"). התקן קובע כללים להכרה, למדידה ולגריעה של פריטי רכוש קבוע ואת הגילוי הנדרש בגינם. התקן קובע בין היתר שבעת ההכרה הראשונית בפריט רכוש קבוע על הישות לאמוד ולכלול כחלק מעלות הפריט את העלויות שיווצרו לה בגין מחויבות לפירוק והעברה של הפריט ושיקום המקום שבו הוא ממוקם. כמו כן, קובע התקן שקבוצה של פריטי רכוש קבוע דומים תימדד לפי עלות בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך, או לחילופין, בסכום שמוערך בניכוי פחת שנצבר כאשר עלייה בערך של נכס כתוצאה מהערכה מחדש מעבר לעלות הראשונית תיזקק ישירות להון העצמי בסעיף קרן הערכה מחדש. כל חלק של רכוש קבוע עם עלות שהיא משמעותית ביחס לסך העלות של הפריט

יופחת בנפרד, לרבות עלויות של בדיקות תקופתיות משמעותיות. עוד קובע התקן שפריט רכוש קבוע שנרכש תמורת פריט לא כספי אחר במסגרת עסקה בעלת מהות מסחרית, יימדד לפי שווי הוגן. בחודש אוגוסט 2007 פורסמה הנחיית המפקח על הבנקים על פיה תאגידים בנקאיים נדרשים ליישם את התקן בעריכת דוחות כספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2007, למעט הנושאים בהם קבע המפקח על הבנקים הוראות ספציפיות בדבר אופן היישום של התקן. בפרט, על פי ההוראות יותר לבנקים למדוד פריט רכוש קבוע רק לפי עלות בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך. כמו כן, במקרים בהם התקן מפנה לתקנים אחרים ו/או עושה שימוש בהגדרות מונחים שטרם אומצו בהוראות הדיווח לציבור, ימשיכו לחול הכללים וההגדרות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור. בנוסף לכך, במקומות בהם נוסח התקן שונה מתקן בינלאומי IAS 16, רכוש קבוע, יחולו הסעיפים כפי שהם מנוסחים בתקן הבינלאומי. הבנק מיישם לראשונה את הוראות התקן בשינויים המתחייבים, החל מהדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2007. למעט הטיפול בהכרה באומדן הראשוני של העלויות לפירוק והעברה של הפריט רכוש קבוע ושיקום המקום שבו הוא ממוקם, אימוץ התקן נעשה בדרך של יישום למפרע. ליישום התקן החדש לא הייתה השלכה מהותית על תוצאות הפעילות ועל המצב הכספי של הבנק.

תקן חשבונאות מספר 29 - אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים

בחודש יולי 2006, פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן – "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידים הבנקאיים כי:

1. בכונתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססות על תקני ה-IFRS שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.
2. במחצית השניה של שנת 2009 יפרסם החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד ואת התקדמות תהליך ההתכנסות (ה- Convergence) בין תקני IFRS לבין התקנים האמריקאיים מאידך.
3. לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי הערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ימשיכו להיות ערוכים על בסיס התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.

באורים

תקן חשבונאות מספר 30 – נכסים בלתי מוחשיים

בחודש מרס 2007 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 30 "נכסים בלתי מוחשיים" (להלן – "התקן"). התקן קובע את הטיפול החשבונאי בנכסים בלתי מוחשיים ומגדיר כיצד למדוד את ערכם בספרים של נכסים אלה, תוך פירוט בגין הגילויים הנדרשים. התקן ייושם לראשונה בדרך של יישום למפרע, למעט כמפורט להלן.

התקן ייושם לגבי צירופי עסקים שהתרחשו ביום 1 בינואר 2007 או לאחר מכן.

בחודש אוגוסט 2007 פורסמה הנחיית המפקח על הבנקים על פיה תאגידי בנקאיים נדרשים ליישם את התקן בעריכת דוחות כספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2007, למעט הנושאים בהם קבע המפקח על הבנקים הוראות ספציפיות בדבר אופן היישום של התקן.

בפרט, על פי ההוראות יותר לבנקים למדוד נכסים בלתי מוחשיים רק לפי עלות בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך. תאגידי בנקאיים לא יישמו את הכללים שנקבעו בתקן בדבר הכרה בנכסים בלתי מוחשיים שנרכשו בצירוף עסקים וזאת עד לאימוץ על ידי תאגידי בנקאיים בישראל של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 3, צירופי עסקים, או עד לאימוץ וולונטרי ובאישור של מפקח על הבנקים של תקן חשבונאות אמריקאי FAS 141, צירופי עסקים במלואו. כמו כן, למרות האמור בתקן עלויות תוכנה שהוכרו כנכס בלתי מוחשי יוצגו במאזן הבנק בסעיף "בניינים וציוד".

בנוסף לכך, במקרים בהם התקן מפנה לתקנים אחרים ו/או עושה שימוש בהגדרות מונחים שטרם אומצו בהוראות הדיווח לציבור, ימשיכו לחול הכללים וההגדרות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור, וכן במקומות בהם נוסח התקן שונה מתקן בינלאומי IAS 38, נכסים בלתי מוחשיים, יחולו הסעיפים כפי שהם מנוסחים בתקן הבינלאומי.

הבנק מיישם לראשונה את הוראות התקן בשינויים המתחייבים, החל מהדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2007.

ליישום התקן החדש לא הייתה השלכה מהותית על תוצאות הפעילות ועל המצב הכספי של הבנק.